

Registered at G.P.O. Melbourne for transmission by post as a periodical Price 1/6

VIII METAI

MELBOURNE, 1963 m. kovo 19 d. Nr. 12 (357)

SVEIKI NEWCASTELIO LIETUVIAI DEŠIMTMEČIO

PROGA

Newcastelio lietuvių dešimtmečio veiklos kelias

Prieš 10 metų — 1953 m. vasario 8 d. buvo suorganizuota Newcastelio lietuvių apylinkė. Vienas iš pirmųjų organizatorių buvo J. Viskauskas, kuris keletą kartų buvo šios apylinkės pirmininku.

Newcastelyje ir jo priemiestuose gyvena apie 200 lietuvių. Imant bendrai apie 40 mylų apylinkę aplinkui Newcastelį — viso skaičiuojama, kad gyvena apie 260 lietuvių, įskaitant ir mažus vaikus. Tačiau šitame skaičiuje yra ir nutautėjusių lietuvių, kurie dingio "be likusio ženklo, kad lietuviais būtų".

Visa Newcastelio lietuvių kultūrinė ir visuomeninė veikla remiasi maždaug 100 lietuvių. Iš jų tėra apie 50, kurie aktyviai reiskiasi kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje.

Veiklos apžvalga

Per 10 metų turėjome 10 rinkimų valdybų. Vienoms iš jų darbas sekėsi gerai, kitoms blogiau. Ypatingai gabūs ir energingi pirmininkai pajėgėdavo išjudinti apylinkės lietuvių. Iš tokių tekėtų paminėti inž. J. Dirginčią (dabar gyvenantį Sydnejuje) ir P. Bruzgą, kuris dešimtmečio bėgyje net keturis kartus sumaniai pirmininkavo ir dabar pirmininkauja apylinkė.

Su mažomis pertraukomis labiausiai reikiškes kultūrinėje plotmėje Newcastelio meno grupė apie kurią plačiau rašome šiame laikraštyje (5 pusl.).

Neskaitytina Newcastelio lietuvių kolonija gali pasididžiuoti ir savo choru. (Apie chorą plačiau aprašyta 5 pusl.)

Religinį lietuvių gyvenimą aptarnauja nepailstantis kapelionas kun. St. Gaidelis, S.J., kuris gyvenamas Sydnejuje ir eidamas dar ir kitas pareigas, maždaug kas antras sekmadienis atvyksta į Newcastelį ir atlaiko lietuviškas pamaldas Broadmeadow katalikų bažnyčioje. Tai yra pats reikšmingiausias lietuviškos palaikymo ramstis šioje apylinkėje, nes tai ne tik įgalina vietas lietuviams atlikti religinę praktiką gimtojoje kalboje, išklausti pamokslų lietuviškai, bet karū, po pamaldų, šalia esančioje prie katalikų bažnyčios salėje vyksta visi lietuvių susirinkimai, pasitarimai, minėjimai, paskaitos, choro ir meno grupės repetacijos. Čia taip pat kapelionas platina lietuvišką spaudą. Parapijos salėje stovi lietuviško knygynėlio spinta iš kur knygos išduodamos skaityti.

Tarp apylinkės valdybos, kapeliono ir bažnytinio komiteto gražus tarpusavio bendradarbiavimas, dešimtmečio bėgyje, atnešė daug patraukios naudos vietos lietuviams.

Newcastelio lietuvių knygynėlis įsteigtas 1961 m. P. Bruzgos, kun. S. Gaidelio, S.J., ir M. Šeškaus pastangomis. Knygynėlio vedėju nuo pradžių buvo M. Šeškus, o nuo 1962 m. p. Zakarauskas. Šiuo metu knygynėlyje yra apie 500 lietuviškų knygų ir įvairių lietuviškų žurnalų.

Soc. Globos Mot. D-ja veikia išties dešimtmetį, kuri rūpinosi ir tebesirūpina ligonių pagalba. Šiais metais šios organizacijos valdybą sudaro: J. Levickienė, M. Klemenienė ir J. Skudienė.

Vietos lietuvių subuvinuose kartas nuo karto pasirodo ir links mieji broliai su savo programa.

Newcasteliečiai su J. E. vysk. V. Brizgij 1959 m. Svečio dešinėje klebonas J. Flanagan, nuoširdus lietuvių bičiulis; kairėje lietuvių kapelionas kun. St. Gaidelis, S.J.

Grupę sudaro: V. Nekrošius, J. Cesnaitis, H. Zakarauskas ir V. Jazbutis.

Kai 1958 m. meno grupė buvo sustabdžiusi savo veiklą, jos vieton stoji dirbti Meno mėgėjų grupė vadovaujama J. Cesnaitio. Šioji grupė pastatė dvių veikalų įscenizavimus: "Laisvėjimo" ir "Sėkminių vainiko", kurie praėjo su dideliu pasisekimu.

1958 m. p. B. Gasparionienės pastangomis buvo suorganizuota mažųjų mergaičių tautinių šokių grupė, kurios šoko tautinius šokius įvairiuose lietuvių subuvinuose.

Dešimtmečio bėgyje tautiniams šokiams daugiausia grojo V. Nekrošius, mažiau — V. Lorencas ir V. Jazbutis.

Apie Newcastelio ateitininkų veiklą plačiau rašoma šio laikraščio 5 pusl.

Pastarųjų metų bėgyje buvo vietos lietuviams skaitytos pas-

kaitos: dr. V. Doniela, kun. St. Gaidelis, S.J. ir dr. V. Kišonas. Įvairių minėjimų ir tautinių švenčių progomis daugiausia paskaitų yra skaitę dr. M. Šeškus. Toliau seka: R. Lapinskas, dr. V. Doniela, B. Liuga, kun. St. Gaidelis, dr. V. Kišonas, P. Bruzga, A. Šernas, S. Kovalskis, B. Zakarauskas, J. Viskauskas ir V. Petrenas.

Vizitai ir kitos organizacijos

Iš žymesnių svečių apsilankymo Newcastelyje tenka paminėti vysk. V. Brizgij vizitaciją 1959 m. ir P. Bačiūną 1963 m. Iš kultūrinių organizacijų pažymėtinos: Newcastelio lietuvių diskusijų klubas įsikūręs 1954 m. ir veikęs keletą metų. 1955 m. šis klubas suruošė literatūros ir muzikos vakarą, o klubo nariai skaitė eilę paskaitų. Savaitgalio mokykla įsikūrusi 1954 m. ir po pusantros metų užsidarė dėl mokinių trūkumo. Mokyklos vedėju buvo V. Liuga. Be jo mokykloje kurį lai-

(Nukelta į 2 pusl.)

Mieji Newcastelio lietuviai,

Mūsų tautos tragiško likimo pasėkoje dideliame skaičiui lietuvių teko nukeliauti toli nuo tėvynės. Viesiems tai buvo ir yra labai skaudu, tačiau nelaimingiausi iš mūsų yra vergais išvežti Rusijon ir Sibiran. Jie neturėjo ir neturi to, ką jūs turite.

Minint dešimties metų sukaktį, kaip Newcastle susibūrėte ne tik pripuolamom kaimynystėn, o gerų tautiečių tamprion bendruomenėn. Tai yra neįkainojamas tremtinių laimėjimas. Ar kas patekote į lengvesnes ar sunkesnes, kultūringas ar mažiau kultūringas gyvenimo sąlygas, išlaikytą sava lietuvišką, krikščionišką dvasią, daugelis gerų ir gražių papročių, tautinės kultūros jūsų gyvenimą labai praturtina ir padaro jaukesnį. O žmogus išlaikęs savyje dvasinį jaukumą nejučiomis yra šviesos, džiaugsmo ir žmogiško kilnumo apaštalas.

Jūs ir visų tautinis išsilikymas reikalingas ir tautai Lietuvoje. Ten tauta gyva. Ji kenčia, bet didvyriškai ir tvirtai viltimi gesnių laisvės laikų. Savo kančia ir ištverme ji šandien garsi ir gerbiama visame pasaulyje. Ji įsigijo labai daug nuosirdžių draugų kitataučių tarpe. Kokiais jausmais savo tautai ir tėvynei turime gyventi mes lietuviai? Mūsų susiklausymas, veikla Lietuvos išlaisvinimui, jai teikiama pagalba yra mūsų natūrali ir krikščioniška pareiga — duoklė saviesiems. Tai stiprina pasilikusius Lietuvoje, kenčiančius rusų vergijoje.

Savo gražiu vieningumu, veiklumu jūs esate verti šio atviro mano žodžio. Jūs gerbiu ir myliu bei nuolat miniu pas jus praleistas malonias valandas.

Sveikinu visus jus, linkiu ir raginu tesėti vieningais, veikliais karštais lietuviais.

Telaimina visus jus visų Dangiskasis Tėvas.

Širdyje su Jumis,

Vysk. V. Brizgys

Chicago, vasario 12 d., 1963

Jo ekselencijos Maitlando vysk. po J. Toohey sveikinimo žodis newcasteliečiams:

"Ten years ago Holy Mass was offered in Newcastle for the new Lithuanian Community there. We were mindful of the tragic circumstances which brought to our country these displaced people. Our admiration for their nation and its history or devoted patriotism brought a spontaneous welcome. The passing years have increased our admiration for the Lithuanians in our midst. Fervent in the profession of their holy Faith they bring to the community at large an example of service and love of country. Nor have they forgotten their own glorious traditions. They bring a culture and courtesy which enrich Australia.

Nor could I fail to recognise the dedication and unselfish labours of their faithful Chaplain, Rev. S. Gaidelis, S.J. With great qualities of mind and soul his spiritual ministrations are constantly given for the good of his people.

May Almighty God continue to bless both Pastor and People" (Maitland, 15.2.1963)

Mieji Newcastelio tautiečiai,

Nuo pirmo apsilankymo jūsų kolonijoje per 10 metų stebėdamas ar lankydamas jus džiaugiausi jūsų tikėjimo, lietuviškų pamaldų ir lietuviškos meilės ir tuo uolumu, kad ir neskaitlingi būdami, įstengiate žengti drąsiai lietuviško kultūrinio — religinio gyvenimo keliu.

Šia proga sveikinu jūsų kapelioną kun. St. Gaidelį, S.J., taip ištvermingai ir uoliai per 10 metų budintį prie jūsų dvasinio gyvenimo pulso ir širdies.

Telaimina Viešpats ir jus ir jūsų ateities darbus ir laiko sveikatoje dar ilgus metus!

Kun. Petras Butkus

Sydnėjaus Lietuvių Kapelionas ir Australijos Lietuvių Kunigų Sekretorijato Vadovas

1963 m. kovo 10 d.

Malonūs Newcastelio lietuviai,

Sveikiname Newcastelio lietuvių jų dešimtmečio proga ir gėrimės jūsų pastangomis išlikti tautiniai susipratusiai lietuviams ir stipriais katalikiška dvasia.

Kartu sveikiname jūsų kapelioną kun. St. Gaidelį, S.J., taip daug pasitarnaujantį jūsų parapijos labui.

Linkime jums visiems, mieji Newcastelio lietuviai, ir toliau eiti katalikiškai — lietuvišku keliu. Tegul Visagalis palaimina jūsų darbus ir pastangas.

1963.3.15. Melbourne

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba.

Lietuvoje

Garbės raštas Vyt. Zemkalnui įteiktas Lietuvoje.

Vasario 25 d. įsakau aukščiausias sovietas Vilniuje, ryšium su architekto Vytauto Zemkalnio Landsbergio 70 m. amžiaus metinėmis, už "vaisingą darbą vystant architektūrą" jam suteiktas prezidento garbės raštas. V. Zemkalnis gyveno Melbourne ir čia reikšėsi kultūros Fondo ir kitose visuomeninėje veikloje.

TRUMPOS ŽINIOS

— Japonijoje vienas pilietis 1914 metais buvo nuteistas kalėti ligi gyvos galvos už žmogžudystę. Neseniai jis iš kalėjimo užgera elgesį paleistas ir tuo pačiu metu paaiškėjo, kad jis jokios žmogžudystės nėra padaręs.

— Amerikiečiai skelbia, kad sovietai iš Kubos atsėmė 2000 kareivių. Kovo mėnesyje dar bus išvežta 6000. Viso Kuboje buvo apie 22,000 rusų kariuomenės.

— Chruščiovas pasiūlė dėl Berlyno kompromisą, pagal kurį Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos kariuomenė Berlyne pasilieka dar du metus, o paskui ją pakeičia UNO kariuomenė, panašiai kaip Kongo.

Mirė

JAV, Patersone, mirė kun. Vytautas Demikis. Mirtis ištiko staiga, vos keliolika metų nuo savo namų. Velionis sveikata niekada nesiskundė. Jis buvo gimęs 1906 m. Liepalotų kaime, Šakių apskrityje. Kunigū išventintas 1934 m. Tremtyje buvo Blomberge ir Diepholze stovyklų kapelionu.

Karaliaučius prie Lietuvos?

"Tiesa" paskelbė, kad dabartinės Kaliningrado srities pramonės vadovavimas pavestas vadovauti Lietuvos liaudies ūkio tarybai. "Tiesoje" būdingai išsireiškia šitaip: "Po to, kai prie Lietuvos Liaudies ūkio tarybos buvo prijungtos buvusios Kaliningrado Liaudies ūkio tarybos įmonės". Šią dalyką pastebėjo ir vokiečių spauda, kuri pažymėjo, kad Karaliaučius ūkiniai prijungtas prie Lietuvos. Pagal bendrą okupacinį planą dabar padėtis atrodytu šitaip: Karaliaučiaus sritis ūkiniai prijungta prie Lietuvos, o Lietuva sovietų okupuota ir rusinama, o ūkiniai prijungta prie Maskvos.

Kun. P. Vaseris

— Amerikiečių raketos Mariner II duomenis perduotus iš Veneros, mokslininkai tyrinėja ir skelbia rezultatus. Išaiškinta, kad Veneroje temperatūra siekia ligi 800 laipsnių ir todėl jokia gyvybė, kokią mes suprantame žemėje, Veneroje būti negali. Veneros paviršius esąs smėlėtas su labai nedideliu galimo vandens kiekiu

TEVIŠKĖS AIDAI

SAVAITRASTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. Telef: FF 2355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA
Redaktorius Bronius ŽUMERIS, 14 Roxburgh Street, Ascot Vale, Vic
Korespondencijas ir straipsnius siųsti redaktoriaus adresu
Prenumeratos kaina metams £ 3 kitose kraštuose 7 dol. Atskiras
numeris 1/6. Skelbimai už skilties colį 10/-. Nuolatiniam skelbėjams
larome nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius
ir korespondencijas taisy savo nuostata. Prenumeratą siųsti šiuo adresu:
TEVIŠKĖS AIDAI 18 Henry Street, Kensington, Victoria.

Pietų Amerikos Liet. Kongreso Atsi-kimas

(Informacija "Tėviškės Aidams iš Pietų Amerikos")

Antrojo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso, įvykusio 1963 m. vasario m. 21-26 dienomis Montevideo, Urugvajui, Kongreso išrinkta rezoliucijų komisija, savo posėdyje, įvykusiame š. m. vasario 24 d. išnešė sekančias rezoliucijas:

1. Pietų Amerikos Antrojo Lietuvių Kongreso Rezoliucijų Komisija nuoširdžiai dėkoja Urugvajaus demokratinei Vyriausybei ir laisvę mylinčiai Urugvajaus tautai už suteiktą laisvę liet. taut. sūnams ir dukroms laisvai išpažinti ir palaikyti lietuviškas tradicijas, ir kultūrą ir socialinę veiklą. Ypatingą padėką reiškia jo Ekselencijai Urugvajaus Respublikos Prezidentui už nepripažinimą Lietuvos Respublikos inkorporacijos Sovietų Rusijon. Kartu pareiškia Jo Ekselencijai, kad lietuvių tauta bus amžiais dėkinga Urugvajaus tautai.
2. Reiškiamė griežtą protestą dėl neteisėtų ir niekuo nepagrįstų apkaltinimų, šmeižtų ir užgauliojimų Antrojo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso dalyvių, pasivadinusio "Centro Litano del Uruguay" Eadard 1680 e Aveni-da Agraciada 2387. Tais užgauliojimais ir šmeižtais norima nusilepti Sovietų Rusų padarytus ir tebedaromus moralinius, materialinius ir tautinius milžiniškus nuostolius taiką mylinčiai lietuvių tautai, pavergt. genocidą, Kaityno, Rainių, Petrašiūnų, Telšių ir šimtų kitų žudynių.
3. 1940 m. birželio m. 5 d. Lietuva buvo Sovietų Rusų smurtu okupuota. Nežiūrint visų laisvojo pasaulio lietuvių reikalavimų Lietuvos išlaisvinimo klausimas iki šiol liko neišspręstas. Todėl remdami žmogaus Teisių Deklaracijos Chartą, Pietų Amerikos lietuviai primygtinai reikalauja lietuvių tautai laisvės ir Lietuvos suvereninės valstybės atstatymo demokratiniiais pagrindais.
4. Kongresas kreipiasi į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kaip pasaulio lietuvių atstovaujanti veiksmi, siūlydamas įtraukti į jo veiklą lietuviškas mases ir visas organizacijas bendrai solidarčiai kovai už tautos laisvę ir lietuvių išlaikymą bei tautinės kultūros ugdymą.
5. Kreipiamės į visas lietuvių organizacijas, draugijas, sambūrius, visus visuomenės veikėjus, politikus ir intelektualus kviesdami lietuvių tautos solidarumo vardan įsijungti į bendrą darbą, pasvečiant savo jėgas mūsų motinai tėvynei Lietuvai.
6. Lietuvių išlaikymui išeivijoje lietuviškose šeimose pagrindinė sąlyga — vartoti savo gimtąją kalbą, kurią paveldėjo me iš savo tėvų. Kad priaugančioji karta pamiltų savo tėvų kraštą, papročius ir lietuvių kalbą yra pagrindinės šios sąlygos:

1. Kad Tėvai išeivijoje panaudotų visą savo meilę ir autoritetą išamoningant savo vaikams Tėvynės meilę, palaikant lietuviškus papročius bei nušviečiant jiems didingą ir garbingą lietuvių tautos praeitį.

2. Kiekvieno lietuvių ir lietuvių pareiga išamoninginti jaunimą kad per prigimtį įgytą lietuvių būty išlaikoma ir perduodama būsimoms kartoms.

3. Organizacijos privalo steigti mokyklas, vaikų daržėlius, kursus, katechizaciją visose vietose, kur tik galėtų būti sutelkti atitinkami mokinii skaičiai.

4. Organizuoti jaunimą į specifines jaunimo organizacijas ir

Newcastelio lietuvių dešimtmečio veiklos kelias

(Atkelta iš 1 pusl.)

ką mokytojų: B. Bajalytė, Zakarauskaitė—Burokienė ir kun. St. Gaidelis, S.J. 1963 m. kovo mėn. savaitgalio mokykla vėl buvo suorganizuota. Jos vedėja Regina Dumšaitytė, o jai kaip mokytojas talkininkauja dr. V. Doniela. Pamokos vyksta šeštadieniais Broadmedow katalikų parapijos salėje.

Dešimtmečio apžvalgoje negalima pamiršti nepamirėjus bažnytinii komitetu, nes jie talkininkavo ne tik kapelionui kun. St. Gaideliui rūpinantis lietuviškų pamaldų reikalais, bet dažnai talkininkauja apylinkės valdybai ruošiant įvairius minėjimus bei šventes. Dabar bažnytiniam komitetui pirmininkauja K. Jazbutis.

Per dešimtmetį 7 Newcastleio lietuvių jaunuoliai baigė gimnazijas. Du baigė universitetą: V. Liuga, B.A. ir inž. N. Kuras. Penkis tapo mokytojais. Viena baigė gailingų seserų mokyklą. o kita lietuvių dar mokosi. A. Bruza tarnauja Australijos kariuomenėje leitenanto laipsnyje.

Ateities perspektyvos

Perspektyvos atečiai nėra labai džiugios. Vyresnioji karta metai po metų sensta. Prieauglio, kuris galėtų rūpintis ir dirbti lietuvių labai ir puoselėti jos kultūrą, neturime. Lietuviškoje dvasioje išaugę lietuviai jaunuoliai, baigę mokslius, tarnybiniais reikalais išvyksta iš mūsų kolonijos. Iš kitos pusės ne paslaptis, kad žymiai dalis priaugančios kar-

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Mūsų gyvenimo tamsoje Kristus yra tas didysis laužas, kurio meilės ugnyje sutirpsta visokie žmogaus prigimtį apninką mašalai. Tik mums nenuilstamai reikia šį laužą kurstyti ir nuo jo ne nutolti. Juo mes arčiau stovime prie židinio tamsų žiemų vakarą, juo mūsų veido bruožai labiau yra nušviesti jo liepsna ir juo mums darosi šilčiau ir jaučiau. Taip lygiai yra su Kristumi. Jeigu tu į jo gyvenimo knygą nepažvelgi

Jo pasėkoje buvo panaikinta baudžiava. Šiais metais sueina šimtas metų nuo to reikšmingo įvykių. Ir mes siūlome, kad šie metai visoj lietuvių išeivijoj būtų minimi, kaip pavyzdys lietuvių tautos vienybės ir pasiaukojimo kovoje už Lietuvos išlaisvinimą iš raudonosios Maskvos vergijos. "Vardan tos Lietuvos vienybės te-žydi!"

VIII. Nutarta, kad esantį Pietų Amerikos Lietuvių Kongresą su-ruošų Brazilijos lietuviškos organizacijos 1965 m. San Paulo mieste. Dėl tikslios datos susitar-ti su Urugvajaus ir Argentinos lietuvių bendruomenėmis.

Pasirašė: Antanas Balčiūnas

Kom. Pirmininkas

Halina Močinskienė

Sekretorė

Nariai: Kun. Jonas Giedrys, S.J.

Inž. Stasys Babronis

Inž. Zenonas Bacelis

Sveiki...

tos savo dvasioje jau nebėra lietuviai. Vietinės kultūros ir civilizacijos bangos negailestingai skandina ir griaua mūsų pastangas išlaikyti lietuviškąją kalbą ir kitas kultūrinės mūsų vertybės kengūrų žemėje. Tačiau ne žiūrint visko, dar Newcastleje yra lietuvių, kuriems lietuviybė ir visa, kas su ja susijusi, yra vertybė, dėl kurios jie ryžtasi dirbti ir aukotis.

M. Šeškus

JAUNIMO LAPAS

NEWCASTELIO PARAPIJOS BAŽNYTINĖS ŽINIŲ BIULETENIS

Newcastleio lietuvių biulete nio pagrindinių skyrių vinjetės

Chruščiovo kalbas pataisė
Amerikiečių spauda skelbia, kad išleistame Chruščiovo kalbų rinkinyje išbrauktas sakiny, kad 1960 metais sovietijos gyventojai valgs tiek pat mėsos, kiek ir amerikiečiai. Ta Chruščiovo kalba buvo pasakyta 1957 metais.

— Vokietijos senatas patvirtino Adenauerio ir de Gaulle sutartį

Biuletėnis buvo pradėtas leisti apylinkės valdybos 1956 metais P. Bruzgos ir Vac. Liugos iniciatyva. Pradžioje biuletėnis buvo tik apylinkės žinių pranešėjas, bet paskutiniiais metais jis išaugo į rimtą neperiodinį kultūrinį leidinį, kuriame savo menines ir kultūrinės jėgas bando jaunimas ir vyresnioji karta.

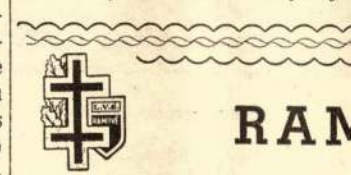
ŽVILGSNIS Į ATEITĮ

A. BAKAITIS

nuo kūdikystės dienų ir Jo kūnu tepasistiprini kartą metuose, tu vos tegali užmatyti Jo laužo pro-švaistes. Tavo akys attrauktos gyvenimo voratinklais ir tavo kraują čiulpia gyvenimo mašalai. Nuo šio ir nuo šios minutės pradėkime užžiepti Kristaus laužus kiekvienas savo širdyje ir ju neužgesinkime iki mes su Juo savo siekimų gale galėtume pakėlę į dangų akis pilna džiaugsmo širdimi pasakyti: Išsipildė. Išsipildė JO VALIA. Visas mūsų gyvenimo tikslas nuo šios sekundės tebūnie viena graži simfonija — DIEVO VALIOS vykdymas.

Dorinio gyvenimo standartas priklauso nuo religinių įsitikinimų stiprumo ir sakramentinio gyvenimo intensyvumo. Jeigu ne vienu iš jų nesirūpinama, dora turi anksčiau ar vėliau smukti. Norėdami mūsų morale ir tautinį atsparumą sustiprinti, visų pirma turime pradėti nuo sąmoningumo religinių apeigų pergyvenimo ir šv. Komunijos dažnesnio praktikavimo. Šv. Mišių nesupratimas yra viena iš esminių priežasčių, kodėl taip menkai einama prie šv. Komunijos. Visi, kaip anksčiau sakiau, religinį pergyvenimą sukasdienina ir toliau paviršiaus nieko nemato. Mūsų sėdraugiai, kunigai ir visi tie, kurie kokių nors Dievo Malonės būdu turėjome laimės ir neapsakomos garbės paragauti amžinojo džiaugsmo, trykštančio iš šv. Mišių aukos, turime pareigą nešti tą supratimą ir juo užkrėsti visą aplinką Dievo puotos džiaugsmo ir ramybės neapsakomu saldumu. Žmonės prie altoriaus mato kunigą žmogų atnašaujantį duoną ir vėną. Kuniga, kuris su jais gal vakar praleido alkoholiu aplaisytą naktį, kuris savo visais gamtiniais bruožais ir charakteriu galėtų būti ir daug gražesnis ir

priimtinesnis negu yra. Bet jie užsimiršta, kad ne kunigas, gal ne tik užsimiršta, bet gal net švaistes. Tavo akys attrauktos gyvenimo voratinklais ir tavo kraują čiulpia gyvenimo mašalai. Nuo šio ir nuo šios minutės pradėkime užžiepti Kristaus laužus kiekvienas savo širdyje ir ju neužgesinkime iki mes su Juo savo siekimų gale galėtume pakėlę į dangų akis pilna džiaugsmo širdimi pasakyti: Išsipildė. Išsipildė JO VALIA. Visas mūsų gyvenimo tikslas nuo šios sekundės tebūnie viena graži simfonija — DIEVO VALIOS vykdymas.

Kai kurių Melbourne gyvenančių veiklasniųjų ramovėnų troškimai, silpnumai, teigiamybės ir jų ankstyvesniojo gyvenimo nuotrupos

Kaip jau girdėjote, Melbourne ramovėnai vis ką nors kombinuoja. Metų bėgyje sugalvoja ką nors ypatingesnio ir savo kariuomenės šventę minint (lapkričio mėnesyje) ballaus metu parodo Melbourne lietuviams. Tai jau tapo papročiu ir melbourniškiai visada katrai laukia ramovėnų originalaus pasirodymo. Ir vis kas nors naujo; niekad iki šiol jie nekartojo to paties pasirodymo du kartus. Paskutiniu metu kariuomenės šventės proga prisimename netikėtai atvykusią pilną karinę parengtį lauko virtuvę. Pulko virėjas — grandinis Sadauskas Stasiukas vos spėjo dalinti skaniai pagamintą žirnių košę, lašunukus ant pagaliukų, rūgščius tuštytus kopūstus su šviežiom kiaušienos dešrelėmis. Žinoma, nebent tik ypatingai geros išvystytos uosles asmenybės galėjo pastebėti, kad žirnių košė buvo truputį prisilvili. Na, bet čia ir pasireiškia pulko virėjo sumanumas įtikinti visus melbourniškis, kad jo žirnių košė yra kulinarinis šedevras. Ir tikrai — žirnių košės net pritrūko, o buvo pilni du didžiuliai lauko virtuvės katilai; neliko žirnių košės ne tik virėjui, bet ir skyriaus pirmininkui Cininui. Nepaslaptis, kad pirmininkas yra smaližius. Dar būdamas gusarų pulke, Kaune, ir eidamas pulko būdinčiojo karininko pareigas, niekad nepamiršdavo paragauti skanių gusarų virtuvės pagamintų pietų. Tačiau kartą netekęs skanių rūgščių kopūstų sriubos, pietų pertraukus metu, paskubom nujojęs namo ("Parodos gatvė", netoli J. gulos bažnyčios), ten atradęs jau vėsoką vaisių kompotą, gėrė kiek norėjo. Tačiau greitai nuo kompoto dubenio atšoko, nes plūduriuojančios širšės tiek sugėlė leitenanto Cinino lūpas, kad jis visą savaitę negalėjo pasirodyti pulke ir ragauti pulko virtuvės pietų. Tarp kitko reikia pripažinti, kad gusaruose kareivių maisto davinys buvo pats geriausias visoje Lietuvos kariuomenėje. Ir tik vienais metais kiek sušubavo, nes tuo metu, kaip prisimename, Kauno apskrityje neužderėjo pakankamai pašaro. Tas atsiliepė ir ekonominių gusarų pulko kasa. Jei būdavo pakankamai pašaro, tai pagerėdavo ir taip geras virtuvės davinys. Pulko ūkio skyrius papildydavo pajamas iš parduotų arklių trąšų. Kaip minėjau, vienais metais neužderėjo pašarai, pritrūko ir arklių trąšų, kol nebuvo atgabentas pašar-

dalinama tikroji Gyvenimo Duona, vos vienas kitas prie stalo artinasi. Štai praėjo karalienės vizito diena. Valstybiniu mastu ruošiasi ją priimti. Žmonės projektavo kur atsistotą ir kur ją pamatysią. Ir su garbe šnekės, kurie ją matę iki gyvenimo pabaigos ir girsis savo anūkeliams, kad su karaliene rankomis pasipaūdė. O Kristus karalius kiekvieną rytą pasirodo ant mūsų bažnyčios altorių pasiruošęs ieti į kiekvieno laukiančiojo širdį, o mes tarsi boikotuojame Jį. Tuščios yra kasdieną mūsų bažnyčios ir liūdnas Kristus vienišas auksa nekruviną auką mūsų nuodėmėms atleisti ir permaldauti Tėvą už mūsų kaltes.

(Bus daugiau)

aukos

— Vakariečių diplomatai, gyvenantieji Albanijoje nurodo, kad Albanijos gyventojų būklė labai sunki. Žmonės vaikščioja basi net žiemos metu. Sostinėje ligi šiol nėra susisiekimui autobusų. Susisiekimas palaikomas miesto gatvės aslais.

— Apie 40 procentų visų Anglijos mokslininkų išvyksta į kitus kraštus, nes ten didesni atlyginimai. Tuo nukentima pati Anglija.

RAMOVĖNŲ KRIVULĖ

Veda: N. CININAS

ras iš Utenos.

Šiais metais Melbourne ramovėnai žada dvesti dvigubus sukautes: Lietuvos kariuomenės minėjimą ir savo skyriaus dešimtmetį. Ramovėnai iš anksto ir ta proga jau lapkričio 23 d. pasamdė puošniausią Melbourne iškilmių salę. Nors dar tolakai ligi minėjimo, bet jau dabar melbourniškiai sustikie ramovėnus klausinėja: "ar ir šiais metais atvyks lauko virtuvė? Tik dėl Dievo meilės, sako, neprivirkite tokios košės, kokia yra privirta melbourniškiam metų bėgyje, nesant geram ramovėnų virėjui. Sako, paragavome jūsų žirnių košės — tikrai skani ir sveika valgyti. Tad virkite jos daugiau ir maitinkite melbourniškis sveiku lietuvišku maistu". Sunku ką nors iš anksto pasakyti, ar ir šiais metais ramovėnai pavaišins košę iš praėjusių metų liekanų? Viskas priklausys nuo nuotaikos ir aplinkybių, o svarbiausia nuo pulko virėjo sveikatos, nes jis gyvena Melbourne ribų Keon parke. Gi žinote, koks gyvenimas parke, jei prisidai vienoj vietoj per ilgai, tai prisistato faraonas ir lietuvis keisti gyvenvietę. Tačiau neusiminkite, Melbourne ramovėnų skyriaus parengimų vadovas Baltokas Klemutis jus gali pamaitinti, jei ne žirnių košę, tai gal ir ne visiškai social, bet sultingais muzikos garsais. Teko nugirsti, kad Baltokui Klemučui vadovaujant styginių kvartetas šiais metais kariuomenės šventės minėjimo metu pasirodys su naujais klasikinės ir saltoninės muzikos veikalais.

Teko nugirsti, kad į minėjimą atvyks svečiai iš Sydnejaus, o visų gerbiamas ir melbourniškis taip pamėgęs Lietuvos karys savanoris — Australijos Liet. Karių Sav. S-gos pirm. V. Šliogeris minėjimo metu skaitys dienei pritaikintą paskaitą. Sulauksime svečių ir iš mūsų artimojo kaimyno — Geelongo. Na, jei sąlygos leis, tai tikimės sulaukti svečių ir iš Adelaidės, Pertho ir kitų Australijos artimesnių ir tolimesnių vietovių. Kviečiame visus atvykti minėjimą.

Kreipimasis į lietuvišką visuomenę

L.V.S-gos Melbourne skyriaus "Ramovės" valdybos įgalioji, mes kreipiamės į Jus, geros valios lietuvių, gyvenančių Australijoje ir kitur laisvame vakarų pasaulyje nepamirškime savo visų pamirštų ir apleistų Lietuvos kariuomenės karo invalidų.

Mūsų karo invalidų yra pasi-

„draugiškai“

— Sovietų ir kinų siena pradėta smarkiai saugoti iš abiejų pusių. Pasiennyje tarp sovietų ir kinų įvyksta susišaudymai, nors apie tai nei Maskva, nei Pekinas neskelbia.

— Kinų laikraščiai paskelbė Chruščiovo kalbų ištraukas, kuriose puolami kinai komunistai. Dabar kiniečiai reikalauja, kad Maskvos laikraščiai atsispausdintų kiniečių pasisakymus, kur yra puolamas Chruščiovas ir bendrai sovietų linija. Tačiau, kinai sako, skaitytojai patys pamatys, kieno tiesa. Bet sovietai, anot kinų, to niekad nedarys, nes jie mirtinai bijo parodyti skaitytojui tiesą.

— Maskva pareikalavo, kad UNO atitrauktų savo kariuomenę iš Kongo.

— Anglijoje ruošiamas naujas atominis ginklas, kuris bus naudojamas lėktuvų. Jis bus pradėtas gaminti 1966 m. Kainuos apie 5 milijardai dolerių.

— Indijos prezidentas pakvietas į JAV vizito.

Vilniuje mirė Galkauskas

Vasario 20 d. Vilniuje mirė muzikas Konstantinas Galkauskas, gimęs Vilniuje 1875 m.

Rusai trugdo kinų radio

Kinai skelbia, kad rusai trugdo kinų radio transliacijas rusų kalba. Maskva tai paneigia.

Newcastleio lietuviai su Maitlando vyskupu J.E. Toohy motinos dienos minėjime 1957 metais. Kairėje prie vyskupo sėdi kapelionas St. Gaidelis, S.J.

Šį kultūrinį priedą redagavo Br. Zumeris

Sibiro Liet. Maldaknygė Ispaniškai

Kaip žinoma, lietuvių parašyta Sibire maldaknygė "Marija gelbėk mus", patekusi į laisvus Vakarų, jau prieš keletą metų buvo atspausdinta lietuviškai ir išversta į anglų, vokiečių, prancūzų, italų ir olandų kalbas. Šiomis dienomis Argentinos sostinėje Buenos Aires pasirodė ir vertimas į ispanų kalbą. Ją išleido "El Tiempo" leidykla ir jos išanginį žodį parašė Buenos Aires kardinolas Antonio Caggiano. Savo prakalboje kardinolas sako:

Ši mažutė maldaknygė slepia savyje nepaprastai dinamišką maldos jėgą, kuri viską gali ir viską gauna ko prašo. Ji buvo parašyta mergaitės žiaurios ir totalinės komunizmo tirionijos išstremtos iš gimtosios tėvynės ir perkeltos į tolimąsias Sibiro stepes. Čia ji buvo paskirta su jos kančių bendrininkams ir aiškiai parodo, kad žmogaus dvasia — Sventosios Dvasios sustiprinta — yra nenugalima ir žiauriausios jėgos bandymų. Materialistinė jėga, vedama žmogaus valios, gali užkariauti ir valdyti materialų pasaulį, gali nužudyti kūnus, sugriauti miestus ar išnaikinti išsitas tautas, bet ji negali pavergti tautų sielą, kurią gaivina Sventoji Dvasia.

Šitoji maldaknygė gražiausiai parodo nenugalimą tikėjimo, vilties ir meilės galybę, kuri leidžia visiems Aukščiausiąjį Tėvę vadinti "Tėvu". Tos maldos,

sukurtos tremtyje, ledinėje gamtos ir žmonių atmosferoje, sunkiausio priverstinio darbo valandose, toli nuo gimtinės pastogės, yra tikėjimo stebuklas, kuris nenusilenkia nei tiranijai nei neapykantai.

Jis priima su meile visas nelaimes, kreipiasi į Dievą viltimi, skrenda į jį maldomis, kūdikiškai Jam atsiduodamas ir nešdamas savo darbų kryžių seka Mokytoją kaip šv. Ignacas Kankinys besimeldžiantis už savo sargus, tas žemiškas besitijas.

Daugelis mūsų krikščioniškosios aplinkos žmonių turėtų giliai susikaupti prieš šią knygelę ir susimastyti, kad galėtų pajusti jų dvasią ir pažinti krikščioniškojo auklėjimo vertę, kuri tik viena yra geriausia užtvanka prieš bedievybės tvaną. Visi agnostikai, laicistai ir liberalai, ku-

rie prašalino iš mokyklų Dievą ir Kristų, neša didžiausią atsakomybę tuomi paruošę kelią komunizmui, kuris gresia Amerikos kontinento tautoms. Lygiai ir universitetai, neneigdami teoretiškai Dievo bet praktiškai Jo atsisakę, skelbia technikos mokslo laimėjimus, tačiau nužmogino žmogų, atimdami jam Dievo dvasios jėgas. Tačiau ne vieta čia vesti religinius disputus, o reikia tik pagalvoti ir pakeisti mūsų nusistatymą prieš aiškius faktus. Ši maldaknygė pastato mus prieš realybę, skatina ir jaudina iki sielos gelmių.

Štai pavergtą laisvą Lietuvą, kankinamą ir persekiojamą, komunistinio genocido žudoma giminai suklupusi maldos savo tikėjimu ir savo meile. Skaitykime ir duokime visiems skaityti tą maldaknygę, kad išnyktų tamsybės ir imtų viešpatuoti Dievo šviesa, perduota mums tų lietuvių heroiško pavyzdžio.

Daina, kad ir liūdna meliodija skambėjo ir Soldau KZ

NELAISVEJE

(Sukurta Soldau kalėjime 1941)

Nežinojau kas laisvę prarasti
Tarp kalėjimo sienų pilku,
Nežinojau to skausmo bekrasčio
Ir kaip žemės gimtosios ilgu.

Šito skundo tos pilkosios sienos
Nesupras, nesupras, Dieve, ne,
Ir aš būsiu čia vienas ir vienas
Ir kančioj ir dainoj ir sapne.

Ach, tėvyne, jei mirsiu žinoki,
Kad už laisvę žuvau su daina
Ir prie kapo gailiai neraudoki
Neraudok, neraudok mylima!

KZ Soldau karčių patyrimų
ir liūdesio ir prisiminimų
nuotaikoj buvo parašyti 7
sąsiuviniai dienoraščio, kurie,
deja, yra dingę ir jų atkurti
neįmanoma.

Kun. P. Butkus

kaip

Ten beržai gal palūžo prie vartų
Ir suaižėjo kryžiaus smūkelis,
O čia metai nuo sielvarto kartūs —
Mūs veiduos' lyg eršketūs iškalę.

Tik troškimai širdies neužgesta,
Tarsi ugnys reklamų skausmingos,
Moja kraštą palikt už krašto
Ir ieškot valandėlės laimingos.

Bet kas laimės trapumą suprastės,
Jos mirazšas tikėt dar bedrįstų,
Jei ne džiaugsmas Kalėdų kas metai,
Jei bedliejų neguostų mus Kristus!

Tik suklupę prie Jėzaus lopšelio,
Prieš tą paslaptį meilės didingą
Gal pajęsim suprast, kad jo valioj
Ir tremtis ir kančia išganinga.

Tad užlieki džiaugsmu ne šios žemės,
Geras Kristau, smūkelius pamiltas,
Kad nušvistų mūs dienos neramios
Ir iš vargo ten broliai pakiltų...

ZEMĖS KELEIVIUI (1939 m.)

Kur, žmogau, keliauji tu per žemę pilką,
Kur tu vis veržiesi vieškeliais plačiais,
Pro patrankų ugnį, sudaužytus tiltus
Per erdves per vandenis dangaus ir žemės pakraščiais?

Elgetos žingsniu klampiais eini aimais,
Tai žirgų riščia per girią žalią dundi,
Gatvėmis meksfalto — puikiais limuziniais
Tu neši per žemę savo dalios jungą.

Gal tu laimės žiedo pakely ieškosi,
Gal ilgai klajosi užburtoji pily —
Laimė savo vysį — jai ranka vis mosi,
Lyg padangių paukštei skrendančiai toli.

Sau gėlių gražiausių puokštę susirinksi
Aukso, daug blizgučių, brangių akmenėlių,
Bet ir čia išėsi vėl tušiomis rankom,
Kaip vaikai pajūry, žarstę gelsvą smėlį.

Gal skandinsi skausmą taurėse kristalo,
Bet sielos nė vyno upės nenuplaus;
Tik audroj ir vėjų — kančios išbalus,
Ji spindės kaip saulė iš aukšto dangaus.

Dienos plauks it upės, kaip laivai ant marių,
Muzikos akordais ir dainų aidais,
Paskutiniame uoste, nusileidus burėm,
— Keliu negrįžtamų ilgą procesiją lydės...

Eik, žmogau keleivi, tu per pilką žemę
Per audras per vandenis ir laivų šokį,
Keliais nors grubiais — tolima aptemus,
Eik — keliauk — niekad nesustok!

(Skaitytas Tauragėj, literatūros vakare 1939 metais)

LIŪDNOS VALANDOS

Čia būna kartais valandos taip liūdnos,
Ir sunkios, kaip tremtinio dienos.
Ir niekas nepasakys čia tau,
Vaikeli, mano mielas.

Tai buvo kitą syk senai:
Kai žiogelius pievoje išgaudyti norėjai,
Kada pas mamą, namely tėviškės,
Klausėsi senelio pasakų ir dainų vėjo.

Norėtumei dabar nors vieną valandą
Nueiti į žalią pievą, į žydinčias lankas,
Ir pasisemti ten pilną džiaugsmo,
Kurio anąsyk tavo širdis dar nesuprato.

Daugelis iš mūsų pažįstame
kun. P. Butkų kaip Sydnėjaus
lietuvių kapelioną ir Australijos
Liet. Kat. Kunigų Sekr. Vadovą.

Tačiau ne daug kas iš mūsų
žino kun. P. Butkų esant poetą —
kūrėją. Rikiuodamiesi į artėjan-
tį jo 25 m. kunigystės sukakties
paminėjimą, šia proga supažindina-
me skaitytojus su sukaktuvini-
ninko kūryba, kuri alsuoja tėvy-
nės meile, kaceto kančiomis, ka-
ro atodūsiomis ir, svarbiausia, Die-
vo valios vykdymu gyvenimo ke-
liuose.

SVEIKINANT KALĖDOSE 1961 m.

Per dangų nežinios audros žaibams jau tviskant
Ir dundant požemiui lyg verdančio vulkano
Malda vėl kyla į kalėdų Kristų:
— Likimo ranką sulaukyk, kuri grėsmingai rašo

"Mane — Thecel — Phares!" (Dan. 5,25)

Ateiki tu, kurio diena neturi vakaro,
Nes be tavęs klaičioj naktį paskęs pasaulis;
Prieš amžius vargo prakartėn nužengęs,
Padėki nūn sutraukyt melo ir vergijos pančius.

Tavęs mes šaukiame!

Mes be tavęs tik medžio nudrėksti lapeliai,
Tik vabalėliai slėny, nusileidus saulei,
Mes be tavęs tik puliti ir klajoti mokam,
Ar kristi į gelmes, sparnams audroj palūžus.

O Kristau, gelbėk mus!

O kai užges gyvenimo laužai išblėję,
Kada mirtis nulenks mūs galvas išdidžias,
Atverk, Viešpatie, dangaus erdves žvaigždėtąs
Ir tėviškai apgaubk nemirtingumo saule!

— Užpildyk ilgesį sielos!

poetas - kurejas

Lyg paukštės mūs dienos — erdve visatos
Praskrieja ir krinta į amžių gelmes —
Veltui šauksi, ar mosi — jos skris, nesustos,
Tik troškimų kančia — ilgesys jas lydės...

Pro alaus žemės, pro skubancią minią —
Suskambės vėl varpai tylią — šventąją naktį:
Ar suprasim jų kalbą, ar priimsime žinią,
Kuri laimės mums suteikia tikrąjį raktą?

O palaiminti tars: — Palaiminti brolai,
Kurie dėl manęs nešat kryžių Golgoton;
— Palaiminti piktos vilties nuagėlę,
Karalystėje mano garbė jums žadeta

Palaiminti ir jūs tremtiniai — odisejai —
Klajoj niekad nesapnuotais kraštais,
Kol vargą ar džiaugsmą maldose sudėję,
Gimtos žemės kalba giedat giesmę karštai.

Ir žemės vilionių keliai ir karžygių
Prie slenkstio dienų amžinųjų nuves:
O palaiminti bus, kurių sielų sužibus
Užgimimo žvaigždė niekados neužges!

Antras Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas

(Informacija "Tėviškės Aidams iš Pietų Amerikos")

Urugvajuje Montevideo mieste š. m. vasario mėn. 22-26 dienomis įvyko Antrasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas, kuris sušaukė daug lietuvių iš Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus. Kongresui buvo ruošiasi su visu rūpestingumu Urugvajaus lietuvių veikėjai, kurie buvo sudarę Kongresui Rengti Komitetą, kuriam vadovavo labai energingas ir sumanus lietuvis Vytautas Dorelis. Labai daug pasidarbovo prieš kongreso surengimą Liet. Kultūros Draugijos vyrai, Urugvajaus Liet. Katalikės moterys ir Tėvai Jėzuitai, ypač klebonas kun. Jonas Giedrys.

Prieš kongresą buvo padaryta propaganda per spaudą, radiją ir per vizitus padarytus Urugvajaus vyriausybei bei Montevideo miesto tarybai. Tik gaila, kad kongreso metu buvo susisiekimo stribas, kuris trukdė žmonių susisiekimą. Nežiūrint visų kliūčių, buvo padaryti oficialūs vizitai Kongreso delegatų pas Urugvajaus prezidentą Haedo, pas miesto burmistą ir kitas įžymias asmenybes.

Kongrese iš lietuvių delegacijų daugiausiai dalyvavo iš Argentinos organizacijų, iš viso 14 organizacijų atstovai su spaudos žmonėmis. Be to kongrese dalyvavo vien tik iš Argentinos 30 šokėjų ir 30 choristų. Šokėjams vadovavo p. L. Petravičienė, o šv. Cecilijos chorui p. Alf. Petratis. Iš Urugvajaus taip pat dalyvavo šokių grupė "Gintaras", vadovaujant p. Stanevičienei ir Katalikų choras vad. Vyt. Doreliui.

Pirmoji kongreso diena praėjo lankant Urugvajaus vyriausybės ir miesto aukštus pareigūnus.

Antroji diena praėjo studijose. Pažymėtina, kad šiame kongrese lietuvių jaunimas turėjo savo studijų ratelį atskirai. Trečioji diena praėjo su pamaldomis ir sporto rungtynėmis bei meniniu vakaru, kuriame dalyvavo Argentinos ir Urugvajaus ansambliai ir chorai. Ketvirtoji diena praėjo su aplankymu laisvės paminklo ir su baigiamuoju aktu Montevideo miesto centre. Penktąją dieną praėjo su jaunimo dalyvavimu televizijoje ir su jaunimo vakaru.

Iš Šiaurinės Amerikos kongrese dalyvavo p. Gražina Sinutienė, o iš Kanados dr. J. Sungaila. Pasaulio Lietuvių Bendrės pirminkas su poniu. Iš viso kongrese dalyvavo apie 20 delegatų ir 175 svečiai iš užsienio. (L.)

PROF. J. KAKARIEKA, dėstas Conception u-te, Čilėj, šiuo metu porai mėnesių yra atvykęs į JAV. Minėtam u-te dėsto viduramžių istoriją ir istorijos filosofiją.

RASA GUSTAITYTĖ, gyv. Vašingtone, D. C., jau antri metai yra nuolatinė korespondentė "Washington Post". Neseniai "Chicago Tribune" savo "Editorial puslapyje" komentavo jos išsamų straipsnį apie Čikagos projektą išmoksinti varguomenę, kuriai duodama nuolatinė pašalpa iš miesto.

MUZIKOLOGIJOS ARCHYVO globos k-tą sudaro: pirm. prof. V. Jakubėnas, vicepirm. J. Bertulis, sekr. Skridulis, patarėjas J. Krėivėnas ir archivaras J. Narutėnas. Archyvo garbės k-tą sudaro: gen. kons. dr. Daužvardis ir tėvas provincijolas Markaitis, SJ.

SUKILĖLIAI

Ištrauka iš V. Mykoliaičio — Putino "Sukilėliai" vaizduojantieji 1863 metų sukilimą Lietuvoje, nuo kurio šiais metais sueina 100 m. sukaktis

vienoje eilėje eina po keturis ir kad iš viso jų yra ne daugiau kaip šimtas žmonių. Visiems krito į akis jų šautuvai, kurių galuose blykščiojo durtuvai. Paskui judėjo keli vežimai, prikrauti visokios mantos.

Kareiviams artėjant, triukšmas kaime tilo. Didelė žmonių minia stovėjo prie nuleistos liepos ir, grėsmingai susitelkusi, laukė vis artyn slenkančių gretų. Kareiviai sunkiai mynė kelio purvą, buvo apsisukę ir pavargę. Priėję prie liepos, jie sustojo, nebežinodami, ką toliau daryti. Bet kraštiniš iš kairės, matyt, vyresnysis, žengė kelis žingsnius priekin, paspyrė kamieną koja ir įsakmiai sušuko:

— Kas per tvarka! Kas užgriozdino ant kelio tą medį? Nuimti!

Uterio reikalavimas nuimti nuo kelio liepą kaimiečiams pasirodė toks juokingas, kad sutartinis nusikavotimas buvo vienintelis minios atsakymas. Uteris ėmė pykti. Pamėtęs, kad kaimiečiai nė neketina liepos judinti, jis davė įsakymą savo kareiviams:

— Pašalinti kliši! Pereiti į aną pusę! Greitai! Marš!

Kareiviai puolė prie liepos, vieni šoko ant kamieno, kiti brovėsi per šakas, pro viršūnę, bet visur sutiko netikėtai stiprų atkirtį. Keli pirmieji, paklausę uterio komandos ir sūspėję užsukti ant liepos kamieno, bematant buvo nutrenkti atgal. Vienas jau buvo prasiskverbęs pro liepos viršūnę ir, mostaguodamas šauktuvo buožę, skynėsi kelią į priekį. Bet čia Stašio Marčė šūptelėjo jam stačiai ir akis pelenų saują, ir kareiviukas, prunksdamas ir keikdamas, spruko atgal kaip žvirblis į liepos šakas. Kitą Grigaliūniene nušutino karštų vandeniu, trečią šakėmis atgal nuvertė Noreika, o Jankauskų Kazys, prisitvirtinęs ant ilgos karšties piaučuvą, kėsinosi kabinti kaip žasiną kiekvieną, kas tik ban de lipti per medį. Visi vengė to baisaus ginklo.

Pirmasis vaiko puolimas bu-

vo atremtas. Uteris davė komandą pasitraukti keletą žingsnių atgal, o pats vis žvalgesį į kalnelį, tarsi ko lūkuruodamas. Įsidrąsinusi kaimiečių minia triukšmavo, gaudė, rėkavo ir tyčiojosi visokiais balsais.

Bet štai kalnelyje pasirodė trys raiteliai. Gražūs, išriestais sprandais žirgai ir visa raitelių povyza rodė, kad tai yra ne eiliniai, bet vyresnieji. Prijojus raiteliams artyn, visi pamatė, kad vidurinis, rudabarzdis, buvo, be abejo, vyriausias. Jojusį iš dešinės juodabarzdį kai kas pažino: tai tas pats žandaras, kuris andai darė krata pas Balsius ir landžiojo pas Stašionį. Iš kairės joje jauniasiausias su juodais ūseliais, turbūt, rudabarzdžio padėjėjas.

Kai visi trys prijojo prie kareivių, uteris kažką jiems sakė, matyt, pasakojo, kas čia buvo įvykę. Tada rudabarzdis, žandarų pulkininkas Skvorcovas, nusėdo nuo arklio ir, anų dviejų lydimas, ryžtingai žengė prie liepos. Jo apsiustas plačiai prasiškleidė ir visiem krito į akis spindintieji ant krūtinės medaliai ir sidabriniai akselbantų šniurai.

Dabar dragūnai, išsiriakę grandine, pradėjo sūpti ir spausiti minią...

J. CICĖNAS savo "Dienų skeveldrose": "Naujienu" dienraštyje, reiškia pagarbą V. Civenkui, leidyklos "Terra" savininkui, už išleidimą nuboševikintos "Dabartinės Lieuvos Kalbos Žodyno" laidos. Ešą, tas impozantiškas tomas irikiuojamas į knygų lentyną lygiomis teisėmis su "Lietuvių Enciklopedija".

VYSK. V. BRIZGYS prieš vasario 16 išsiuntinėjo gubernatoriui, senatoriams, kongresmanams daugiau kaip 100 laiškų, Lietuvos būklę. Dabar gaunami į laiškus atsakymai, kurie Lietuvos bylai esą labai palankūs.

A. JURĖNAS, evangelikų kunigas, verčia šv. Raštą į lietuvių k. iš originalinių tekstų — hebrajų ir graikų kalbų. N. Testamentas su psalmėmis jau išleistas ir gaunamas liet. knygynuose. Vertėjas stengiasi, kad jo darbas būtų priimtinas visų konfesijų lietuviams. Jis nėra pridėjęs jokių komentarų, tik tekstinių varia ntųpastabas. Taipgi žiūrėta, kad ir vertimo kalba būtų gera, nors informacijoj neminima, ar kuris kalbininkas ją peržiūrėjo.

— Ei, vyrai, moterys, bernai ir mergos! Jau ateina vaikas — rota pėstininkų, eskadronas dragūnų! Po perkūnų! Ei, nebijokite! Nepasiduokite! Ginkitės! Ginkitės!

Šitas keistuolio ar pamišėlio riksmai nuostabiai veikė žmones. Vieniems tai rodėsi beveik juokinga, kitiems baisu, o visiem kažkas keista, nepaprasta. Visus, kas matė tą žmogų ir girdėjo jo šūkavimus, apėmė kažkoks puslaidus prietaringas dvasios pakilimas, nieko nepaisymas, pasiryžimas. Kas gyvas, bėgo iš pirklių į gatvę. Ypač jaudinosi moterys. Greitomis užsimetusias skara, kitos ir visai vienplaukės, pasikaisčiusios sijosus, plūkę per purvyną į galą kaimo, kur prie nugriautos liepos jau juodavo žmonių minia.

Tai pamatęs, raitelis, dar labiau kėdodamasis, ėmė šaukti:

— Vyrai — su basliais, šakėmis! Moterys, mergos — su peleiniais ir karštu vandeniu! Ei kas gyvas, pastoti jiems keliai!

Stašius Marčė jau buvo bebėganti keliu drauge su kitomis, bet, išgirdusi raitelio šauksmą, metėsi atgal ir pirkia ir netrukus vėl pasirodė su pilna prijuoste pelenų. Kai kurios pasekė jos pavyzdžiu, o senė Grigaliūniene, aukštą, apkūni moteris, tempė kibirą verdančio vandens.

Šoniniu keliu į kaimą įsibrovė šūkaudamas naujas žmonių būrys. Atskubėjo paliepiečiai, apsiginklavę vėzdais, basliais, šakėmis. Pranaitis skyrėsi iš kitų savo įnagiu — ant ilgo strypo jis turėjo užsimovęs no-ragą, kuris blykščiojo, sauleje piktomis liepsnelėmis.

Tuo pat metu didžiajame kely, ant kalnelio, pasirodė pirmieji kareiviai. Maišatis ir triukšmas kaime dar padidėjo. Vyrai moterys bėgiojo, zujo, stvarstė ką sugriebdami, kiti laužė tvorą, nes kiekvienas norėjo ką nors turėti rankose. Iš laukų, palikę gyvulius, kūrė piemenys, pliaukšdami botagais, švilpdami ir spiegdami, kiek katras beįstengė. Kažkur bliovė avys, kudakino vištos ir draskėsi šunys. O virš viso to triukšmo aidėjo kaip trimas keistojo raitelio riksmas, vis tą patį kartodamas:

— Ei, vyrai, moterys, bernai ir mergos! Štai jau ateina saldotų rota! Neišleiskite, ginkitės, laikykite!

Kareiviai, išsiriakę eilėmis, leidosi nuo kalnelio, ir dabar jau buvo galima susikaupti, kad kiek-

Baranauskas - Nu, Lietuva, nu, Dauguva

Nu, Lietuva, nu Dauguva,
pasilikit sveikos!
Tegul sveiki šioj šalelėj
visi žmonės laikosi!

Tu, Lietuva — tu mieliausia
mūsų motinė! —
Tu, Dauguva — tu plačiausia
Lietuvos upelė!

Plati, tyki lyg senobėj
skardi šalis mūsų:
po šiuos plotus viešpatavo
ant giminės rusų

Šiandien rusai po maskoliais
maskoliai rėdos,
Lietuvos gi tikrus vaikus
didžios spaudžia bėdos.

Anei rašto, anei druko
mums turėt neduoda:
tegu, sako, bus Lietuva
ir tamsi ir juoda.

Kad tu, gude, nesulauktum
nė taip, kaip tu nori,
bus kaip Dievas duos, ne tavo
priesakai nedori

Silpna, trumpa savo valdžia
Dievo provą laužai,
mygi spaudi mūsų šalį,
mūsų žmones gniaužai!

Nori savo valdžios peiliu
mums širdis supiaustyt,
nori savo ledu šaltu
krūtines apkaustyt!

Neįveiksi, sūnau šiaurės:
mūsų širdis tvirtos, —
seniai buvo išmėgintos,

NERAMUMAS

Kogi skauda man širdelę,
kogi man nusibodo,
kai pažiūriu į upelį
ir šį žalią sodą?

Gal šios upės vandenėlis
teka iš verkimio?
Gal čia užia sodužėlis
nuo atsidusimo?

Nėr šios upės vandenėly
gailių ašarėlių,
šurkštus vėjas sodužėly
užia tarp šakelių.

Už kalnelių, už aukštųjų,
kur saulelė teka,
žemėj meilės ir šventųjų
verksmų upės teka.

Čia, užia žalios girios,
be vėjų linguoja,
tuomet dūsan širdys gilios,
tuomet aimanuoja.

Kas suvilgė juodą žemę?
Ne rasa, ne lietus:
žmonės nelaimės aptemę,
valgė verksmo pietus.

Oi ten skausmais širdis minti,
aimanais valyti,
ašarinė rasa krinta,
vargais dūšia gyva.

Čia man širdį skaudžia, —
graudžia

svetima šalelė,
kad neskamba, kad nesiaudžia
ašarų giesmė,

Kad per dienas čia girdėčiau
ašarų giesmę,
kad pamėčiau, pamylėčiau
svetimą šalelę.

A. Baranauskas

Ald. Prižgintaitė

T E V I Š K E

Aš myliu tėviškę be galo,
kuria tu pamiršai senai —
Jinai žydėjimas man ievų,
O tau, gal būt, tiktai vargai?

Ji - mano purienom klotas laukas
žibuoklės miško pakraštį —
Ji - man jaunystės mano juokas,
svajonės gimusios širdy —

Imi tu viską aukso verte
ir gaila taip tavęs labai,
kad nematė, kaip ten prie upės,
žydėjo dienos, kaip žiedai.

„JAUNŲJŲ ŽINGSNIAI“, ro-
tatoriumi spausdintą žurnaluką
išleido Castelnuovo Don Bosko
kultūros būrelis. 32 pusl. žurna-
le yra įvairių jauniesniųjų ir vy-
resniųjų autorių kūrinijė.

DAINA VARIAKOJYTĖ, čika-
gietė, baigia rašyti disertaciją
iš gamtos mokslų srities. Ją įteiks
Bernu u-tui, šveicarijoje, daktaro
laipsnui gauti. Ji tą u-tą yra bai-
gusi.

seniai keptos, virtos!

Jau kryžikiai kalavijų
mums krūtines kirtė,
ir nors Prūsai sau atskilo,
Lietuva nevirto!

Mūsų brolius iškapojo,
ant krūvinio kapo
Prūsų žemę pasidalijo
ir liuteriais tapo

Neįveiksi: mums ant širdies
trupės tavo peiliai,
sutirps ledai ant krūtinių,
tu pats teksti eiliai!

Mūsų širdys atsigavo
šventu Dievo krauju,
mūsų rumbai surietėjo
Dievo macia nauja.

Viduj vilnių jau pasiekėm
mes Bažnyčios dugnį;
Dvasia šventa mums krūtinei
kursto šventą ugnį.

Draugėn šventais pajautimais
pinamės lyg gijom:

SVETIMIEJI

Nuo vandenyno virš augstų
pajūrio kalnų ir virš slėnių slin-
ko pilki debesys. Vėjas pūtė
smarkiai ir tyliai augštai ore;
švilpė krūmose, užė miškuose.
Padriki debesys atėjo kamuoliais,
susiklostė raukšlėmis, pilkų ka-
nų pavidale, suvirto krūvomis ir
nusileido žemai vakaruose. Tu-
omet nutilo vėjas ir paliko debe-
sis — tamsius ir tirštus. Pradėjo
lyti smulkus lietus su vėtra, pro-
tarpiais sustodamas ir vėl staigiai
praplūpdamas. Palaipsniui lietu-
sus nusistovėdavo ir krito vieno-
do ritmu mažais lašais. Ir taip
krito lietus, kur visa atrodė taip
monotoniskai pilka, lietus, kuris
vidurdienio šviesą pakeitė vaka-
ro prieblanda. Pradžioje sausa
žemė godžiai sugėrė vandenį ir
pajuodavo. Ištasas dvi dienas žė-
mė siurbė lietu, kol galop prisi-
sotino. Tuomet atsirado klaniai,
o laukų žemumose išaugo maži
ežerėliai. Purvini ežerai kilo au-
gštyn, o nuolatinis lietus plakė
švituojantį jų paviršių. Galop
kalnai prisipildė, slaitais išsile-
jo į upes; upės patvino, ir kan-
nų tarpekliams vanduo galvatruk-
čiais nūrė žemyn į slėnius. Lie-
tus vis plakė. Upių ir upelių
krantais vanduo veržėsi į viršų,
paplaudamas karklus ir medžių
šaknis; pagaliau palenkė ir ap-
sėmė karklus, išplėšė medvilnės
medžių šaknis ir išvertė juos.
Purvinas vanduo putodamas ver-
žėsi krantais ir vis kilo augstyn,
kol galiausiai išsilejo į laukus,
į sodus, į medvilnių plotus, kur
kyško juodi stiebai. Lygūs lau-

Svetimųjų Leidiniai Verti Mūsų Dėmesio

Vokiečiai išleido II tomą Baj-
mirzo Hajito "Sowjetrussische
Orientpolitik im Beispiel Tur-
kestan" (Kiepenheuer ir Witsch
leidykla Koeln - Berlin, 1962 m.,
289 psl., DM 16,80). "The Sla-
vic Review" žurnale veikalą re-
cenzuoja Vašingtono un-to prof.
Poppe sako: Sovietų elgesys Tur-
keстане be jokio abejojimo bu-
grynas kolonizmas. Tačiau jo vie-
no neužtenka dalykų eigai aiš-
kinti. Tiesa, Maskva vartoja ir
masinį policinį terorą, bet turėjo
ir vietinių pritarėjų, kuriuos, rei-
kalui praėjus išvalė.

Tautų gyvenimą sovietijos ka-
leėjime pavaizduoja Londone išė-
jęs rusų ir anglų kalba "Jews
and the Jewish People": Collec-
ted Materials from the Soviet
Daily and Periodical Press (Con-
temporary Jewish Library, 1961,
132 psl.). Sovietijos žydai suda-
ro antrą pasaulinį gausumą jų
bendruomenę. Autoriai per šešis
mėnesius (nuo 1961 m. sausio 1
d. iki birželio 30 d.) išsukavo 31
sovietinį laikraštį ir 72 žurnalus,
išrinkdami visą medžiagą apie
žydus. Išrinkta medžiaga suskirs-
tė į 6 skyrius. Pirmas (tikyba) i-
rodo pikta žydų tikėjimo ir apei-
gų puolimą. Antrame skyriuje
pavaizduojamas pavienių žydų
vaidmuo sovietijos gyvenime; pa-
sirodo jų daug mokslo ir meno

tikim, mylim ir viliamės,
dėl to tavęs nebijom.
Apkrauk mokesim didžiausiom
dvasia nenupulsmė!
Nors Sibirijon nubruk mus—
ir ten neprapulsme!

Ir visur mes nepamesme
viesos šventos Rymo,
ir visur su mums bus Dievas -
Tėvas sutvėrimo.

Ir be rašto, ir be druko
Dievas ločką duoda,
ir visur su mums bus Dievas -
Lietuva — tamsi, juoda:

pasibaigs giminių adyna,
sutrupės pasaulė,
svieto saulė bus aptemus,
e tamsa — kaip saulė;

nupuls kalnai, e slėneliai
išsikels augštybėn, —
visos galybės eis dulkėn,
silpnumas — galybėn!

Drebėk ir tu, sūnau šiaurės,

Vaidelis iš romano "Pykčio
vynuogės", kur vaizduojami
amerikiečių ūkininkų pergy-
venimai krizės metais

POTVYNIS

J. Steinbeck
Nobelio laureatas

kai virto ežerais — plačiais ir
pilkais, o lietus vis plakė jų pa-
viršių. Tuomet vanduo užliejo
plentus, ir lėtai bejudėjo auto-
vežimiai, besiridami per vandenį
bei palikdami kunkuliuojantį
purviną taką užpakaly. Žemė
šnabzdėjo lietaus plakama, o pa-
tvintuosius upės putodamos veržė-
si triukšmingai pirmyn.

Kai pirmas lietus užėjo, nau-
jai persikėlį žmonės susigūžė
savo palapinėse ir kalbėjo: "Grei-
tai praeis" bei klausė — "Ka-
žin kiek ilgai taip tęsis?"

Ir kai atsirado klaniai, vyrai
su kastuvais išėjo į lietu ir suką-
sė mažus pylimus aplink palapi-
nes. Nepaliaujas lietus plakėsi
į brezentus, kol tie permirko, ir
vanduo čiurkšlėmis liejos tolyn;
išgriovė mažus pylimus, išveržė
palapinių vidurį ir pasiekė lovas
bei atkloles. Žmonės sėdėjo šla-
piuose drabužiuose. Jie pasistatė
dežes ir pasidėjo ant jų storas
lentas. Dieną ir naktį jie kiūk-
sojo ant lentų.

Salia palapinių stovėjo seni
automobilai. Vanduo perdrėki-
no motorų įsigijimo laidus ir
karburatorius. Mažos pilkos pa-
lapinės telkšojo ežeruose. Ga-
liausiai žmonės buvo priversti
keltis. Bet automobilių nebuvo
galima užvesti, nes buvo pakirsti

krūvon susitraukęs, —
pats krisdamas pražuviman,
mūsų neįtraukęs!

Taip važiuodamas dūmoju,
išsėdės ratu; —
plentas trenkia, ratai terškia
ir kalmogai kratos.
Ne taip skamba akmenėliai
patkavom daužyti,
kaip vaitoja mūsų broliai
šiaurėn nuvaryti;

ne taip staigia platus plentas,
gniauztas dilizonas,
kaip vaitoja mūsų žemė
po svetimais ponais;

ne taip puola drėgnas rūkas,
kai dienele švinta,
kaip gausingai mūsų brolių
ašarėlės krinta.

Mielas Dieve! tarnams Tavo
duok šventą kantrybę,
e po kančias ant šio svieto
duok dangaus linksmybę!

A. Baranauskas

laidai; o jei motorai įsijungė, gi-
nu purvas laikė apsmėję ratus.
Ir žmonės nubrido per vandenį,
nešdami rankose šlapias antklo-
des. Jie nupliaušėjo vandeniu,
nešdami vaikus ir senelius savo
glėbiuose. Kur daržinė stovė-
jo pakilnesnėj vietoj, buvo pilna
žmonių — drebančių ir be vilties
Kai kurie ejo į šalpos įstaigas,
ir nuliūdę sugrįžo pas savuosius.
Mat yra įstatymas: reikia išbū-
ti čia metus, kol galėsi gauti pa-
šalpą. Sako, valdžia padės. Kada
— nežino.

Galiausiai prisistartino pati di-
džiausia nelaimė — nebus gali-
ma gauti jokio darbo per tris
mėnesius.

Žmonės kiūksojo daržinėse.
Juos apėmė didelė baimė, o jų
veidai balo iš rūpesčio. Vaikai
verkė iš alkio, o maisto nebuvo.
Tada prasidėjo ligos — plaučių
uždegimas ir tymai, kurie apė-
mė akis ir ausis.

O lietus pylė be paliovos, ir
vanduo užtvindė plentus, nes
vandens nubėgimo kanaluose
vanduo nebetilo.

Tuomet iš palapinių, iš prisi-
grūdusių daržinių grupėmis iš-
ėjo perslape vyrai: jų drabužiai
— palaidi skarmalai, jų batai
— ištįsę purvo gabalai. Jie nu-
laimėjo per vandenį, išėjo į mies-
telius, į kaimo krautuves, į šal-
pos įstaigas prašyti pagalbos, gi-
liai nusizeminti ir maldauti mai-
sto, pamėginti vogti, meluoti. Ir
taip bemaldaujant ir besizemi-
nant, jų širdyse išsižiebė pirmo-
sios beviltiško pykčio kibirkštys.
O mažose miesteliuose užuojau-
tas persilapūs žmonės virto
pasipiktinimu, o pasipiktinimas
alkanais žmonėmis virto baime.

Europe", kurį 1956 m. sureda-
gavo prof. Kertesz ir kur apie Pa-
baltiją rašė švedijoje miręs latvis
istorikas prof. Švabė (šio puiki
bibliografija įdėta naujausiame
Baltų Instituto Vokietijoje išlei-
tame Comenationes Balticae, nr.
VIII-IX). Pernai išėjo antra, pa-
pildyta, šio veikalų laida, api-
manti įvykius iki paskutinių lai-
kų. Apie Pabaltiją vėl parašė lat-
vis — JAV Kongreso bibliotekos
pareigūnas Karlas Kalnins.

Amerikiečio R. V. Burks "Dy-
namics of Communism in Ees-
tern Europe" (Princeton un-to
leidykla 1961, 244 psl., 5 dol)
paryškina visuomenės sluoksnius
ir asmenis, sudariusius komuni-
stinius sąjūdžius Rytų Europoje.
Apie Pabaltiją, atrodo, autorius
nekalba. Recenzentas Campbell
sako: "Kas Rytų Europoje vyko,
nėjo pagal marksizmo visuomeni-
nį ir politinę teoriją, nes komu-
nistų sąjūdžiams vadovavo ir aši
sudarė ne proletariai, bet žemdir-
biai valstiečiai, kuriuos kurstė i-
vairios priežastys — daugiausia
išsienėjusios nacionalistinės ir ti-
kyninės kovos, nepaprastus ir
Ost-Mittleuropas: Untersuchung
zu ihrem Ablauf in den einzel-
nen Laendern (398 psl., DM24).
Veikalas vertingas faktų gausu-
mu; panašus į Notre Dame un-to
leidinį "The Fate of East Central

Vyt. Širvydas

LIETUVIŲ KALBOS MOKYMAS

Didysis uždavinys

Lietuvių perdavimas priau-
ganciai kartai yra didžiausias lie-
tuvybės išlaikymo uždavinys. Lie-
tuvybę perduoti reiškia: išmoky-
ti vaikus ir jaunimą lietuviškai
kalbėti bei rašyti, ir suformuoti
juose lietuvišką sąmonę. Mes daž-
nai girdime nusiskundimų, kad
tėvai nemoko vaikus gimtosios
kalbos, neleidžia ji savitgalio mo-
kyklas, lietuviškas organizacijas.
Tokių dalykų, tiesa, pasitaiko,
tačiau neturime užmiršti ir tų
sunkumų su kuriais susiduria tė-
vai ir savitgalio mokyklų moky-
tojai mokydami vaikus lietuvių
kalbos.

Priešmokyklinis amžius

Lengviausia vaikus mokyti
lietuviškai yra kol jie maži. Vai-
kas, būdamas kartu su motina,
kalba ta kalba, kurią jis girdi
kalbant. Tai yra prigimtini ke-
lias vaikams išmokyti kalbėti. Ma-
žą vaiką išmokyti lietuviškai kal-
bėti nėra didelių sunkumų. Rei-

KUN. DR. P. BACINSKAS

kia tik su juo nuo pat pradžių
kalbėti lietuviškai. Kiekvienas ga-
lime pastebėti, kad lietuviškų šei-
mų vaikai, kurios namuose tarp
savęs kalba lietuviškai, jų maži
vaikai gražiai kalba lietuviškai.
Ne vienas tėvas ir dažna motina
džiaugiasi, kad jie jau atliko sa-
vo lietuviybės pareigą: išmokė sa-
vo vaiką kalbėti lietuviškai. Iš
tikrųjų, mažo vaiko išmokymas
lietuviškai kalbėti nėra lietuvi-
ybės pareigos pilnas atlikimas, tik
grazi pradžia. Kad mažas vaikas
išmoka lietuvišką kalbą kalbėti
ir toliau, lankydamas vietinę mo-
kyklą ir vėliau universitetą, rei-
kia dar daug pastangų ir nemaža
darbo įdėti.

Vietinės mokyklos įtaka

Mokyklos įtaka vaikui yra mil-
žiniška. Ypač lemiančios yra pir-
mosios dienos mokykloje, pradė-
jus vaikui lankyti mokyklą. Daž-
nai pasitaiko, kad mažas vaikas,
būdamas su motina, tekalia tik
lietuviškai. Tėvai stropiai vaiką
saugo nuo įvairių draugų, kurie
kalba svetimomis kalbomis. Tėvų
intencija yra labai kilni: jie nori,
kad vaikas gerai išmokyti gimtą-
ją kalbą, kurią išlaikytų ir vėliau.
Tačiau, kai vaikas, mokėdamas
tik savo kalbą, nueina į vietinę
mokyklą, kurioje kalba tik angli-
škai, iš karto pasijunta sveti-
mas visa kam, kas aplink jį vyksta.
Šis s atsiskyrimo išgyve-
nimas ne vieną vaiką taip su-
krečia, kad jis nustoja kalbėti tė-
vų kalba visiškai, kaip jam ne-
pritaiikoma mokyklos gyvenime.
Kad būtų tokios tragedijos iš-
vengta, reikia vaiką mokyklai pa-
ruošti iš anksto ir, jei sąlygos
leidžia, jį pamokyti ir angliškai,
kad nuėjęs į mokyklą nesijaustų
vienišas ir netaptų kitų vaikų
pajuokos ir pasityčiojimo objek-
tu. Yra nemažas skaičius šeimų,
kurios pačios pradžioje išmoku-
sios savo vaikus lietuviškai, vė-
liau sąmoningai mokė ar leido
jiems mokytis ir vietinės kalbos,
padėdami suprasti skirtumą tarp
kalbų. Tokie vaikai nuėję į vie-
tinę mokyklą nebuvo sukrėsti ir
lengvai išgyveno aplinkos pasi-
keitimą. Vaikai nustojo lietu-
viškai kalbėti, reikia daug kantry-
bės ir gerumo išaiškinti, kodėl
jie nenori kalbėti tėvų kalba na-
muose ir pamažu pašalinti susi-
dariusius vaike klaidingus įsti-
kinimus. Šis vaiko "atfiesimas"
kartais užtrunka labai ilgai. Bet
nereikia nusiminti. Išstvermingai
ir sumaniam elgiantis su vaiku, at-
gaunamas pasitikėjimas ir vai-
kas vėl pradeda kalbėti savo tė-
vų kalba.

Svetima kalba

Kalba ne tik supažindina vaiką
su daiktai, bet ji yra ir minčių
reiškimo forma. Kalbos skiriasi
vieną nuo kitos ne tik skirtingu
žodžių skambėjimu, bet ir skirtingu
minčių reiškimo forma. Mūsų
vaikai praleidžia mokyklose po
7 valandas kasdieną. Mokykloje
jis kalba tik angliškai. Mokyklo-
je bekalbėdamas tik angliškai jis
išmoka netik angliškų žodžių,
bet ir angliškų minčių reiškimo
formas. Su tėvais vaikui kalbėti
lietuviškai yra nedaug progos,
ypač jeigu abu tėvai dirba. Ne-
nuostabu tad, kad mažas vaikas
kalbės gražiai lietuviškai, pa-
lančės vietinę mokyklą "užmirš-
ta" kalbėti lietuviškai: jis prade-
da neištarti lietuviškų žodžių
jam trūksta reikalingų žodžių iš-
reikšti savo mintims. Tai yra
pats sunkiausias momentas visa-
me vaiko lietuvių kalbos moky-
me.

Suaugusieji ne kartą daro di-
delę klaidą, kad juokiasi iš sa-
vo vaikų, pasakojia vieni kitiems
vaikų akyvaizdoje apie vaikų
klaidas. Jie nepajunta, kad šiuo
savo elgesiu užgauna vaikų savi-
garbą ir nenoromis pastūmeja į
kalbėjimą tik ta kalba, kurią jie
moka: į anglų kalbą. Iš tikrųjų
reikėtų vaikams, kai jie pradeda
susipainioti lietuvių kalboje, su-
sipaioinėję pradeda jaudintis, pa-
sako klaidingai, labai ramiai ir
kantriai padėti, pasakyti ką jie
nori pasakyti, ramiai pasakyti vi-
šą sakini, kurį jie nepajęgia iš-
daryti ir pataisyti kai kurių žo-
džių ištarimą be piktumo ar pa-

Vertė A. Bajorinas

Jie — arkliai, mes gi — žmo-
nės.
Moterys sekė vyrus, sekė ir
stebėjo, ar nepamatys jau re-
zignacijos ženklų. Tylėdamos sto-
vėjo moterys ir sekė. Ir kur dau-
giau vyrų susirinko draugėn, bai-
mė pradingo iš jų veidų, ir juos
užvaldė pyktis. Moterys atsiduso
lengviau, nes žinojo, kad tai ge-
rai — rezignacijos nebematyti,
ir niekuomet nebuvo rezignaci-
jos tol, kol pyktis galės pašalinti
baimę.

Mažyčiai žolės diegai prasikale
pro žemę ir per kelias dienas kal-
vos šviesiai sužaliavo su praside-
danciais metais.

Vydūnas

— Ir nieku kitu tauta nepa-
reikš savo širdį, sielą ir dvasią
taip, kaip savo kalbą.

juokos. Vaikui reikia paaiškinti,
kodėl jis negali gerai kalbėti, ir
kad reikia kantrybės ir nuolati-
nio lietuviško kalbėjimo, kad vėl
galėtų gražiai lietuviškai kalbėti.
Ypatingai reikėtų vengti vaikus
barti ar daryti jiems pastabas dėl
netaisyklingo lietuvių kalbos var-
tojimo svetimų žmonių vaikas
labiau varžosi, labiau jaudinasi
ir viešus pabarimus labiau išgy-
vena.

Prievarta nesekminga

Kai kurie tėvai labai griežtai
reikalauja iš vaikų kalbėti tik lie-
tuviškai nesistengdami jiems pa-
dėti. Vaikas, atsidūręs tokioje
padėtyje labai kenčia. Iš vienos
pusės jis jaučiasi nekaltas, kad
jis nemoka, nesugeba lietuviškai
kalbėti, nes mokykloje jo niekas
nemoko. Iš kitos pusės jis jau-
čiasi pažemintas ir skriaudžia-
mas, jeigu jis yra baramas ir kar-
tais baudžiamas, kad nekalba lie-
tuviškai. Kad būtų vilkas sotas ir
avis sveika, vaikas intensyviai
pasirenka lengviausią išeitį: jis
nustoja iš viso kalbėti su tėvais
ar mokytojais. Šis tyla betgi yra
prieštaravimo tyla. Kai vaikas
paauga ir tėvų jau nebeįjio, jis
atvirai priešinas lietuvių kalbos
vartojimui.

Suprantama, kad vaikų auklė-
jimas ir mokymas be bausmių
negali būti visiškai sėkmingai pa-
siektas. Mokant lietuvių kalbos
irgi negalim išsiversti be baus-
mių. Tačiau kiekviena bausmė
taikoma vaikui turi būti teisinga
ir pagrįsta. Pasitaiko, kad vaikas
moka kalbėti ir gali, bet jis užsi-
kaprija ir tyčiomis nekalba.
Tuomet reikia nubausti, pabarti,
ar kitoki būdu, kaip tėvų ar auk-
lėtojų išmintis padiktuoja.

Reikėtų tinkamai suprasti ir
vaikų dažną pasakymą: "aš ne-
noriu lietuviškai kalbėti." Šis:
"aš nenoriu" ne visomet reiškia
tikrą nenorą. Labai dažnai ir daž-
niausiai tai yra tik priedanga nu-
slėpti vaiko nemokėjimą, ar ne-
sugebėjimą kalbėti lietuviškai.
Jis nedrįsta pasakyti: "aš nemo-
ku", tad sako: "aš nenoriu."

Lietuviška valandėlė šeimoje

Lietuvių kalbos išmokymas yra
galimas ir pasiekiamas. Yra dau-
gelis lietuviškų net ir mišrių sei-
mų, kurios savo vaikus yra išmo-
kiosios netik vienos, bet dviejų ir
karta kelių kalbų. Tai pasiekia-
ma sąmoningai ir sistemingai su
vaikais dirbant. Tėvas ar motina
turėtų kas vakaras skirti savo
vaikams lietuviškai mokinti bent
10 minučių laiko. Tuo metu turė-
tų išmokyti vaikus tarti lietuvi-
škas balse, nes balsių tarimas vai-
kams yra sunkiausias dalykas
mokantis lietuviškai skaityti.

Angių kalbos balsių tarimas yra
skirtingas ir todėl vaikai skaito
lietuviškus žodžius anglišku bal-
sių tarimu. Kad ir trumpas vai-
kų lietuvių kalbos kasdieninis pa-
mokymas lietuviškai skaityti, ei-
lėraščius skaityti, lietuviškai mels-
tis, padainuoti, padės savą kalbą
mokėti. Žodnų vaikas galės pra-
plėsti ir vėliau skaitydamas ir
lankydamas savitgalio mokyklą.
Lietuviškoji valandėlė šeimoje
yra vienintelė sėkminga priemo-
nė lietuviybės perdavimui jauna-
jai kartai. Išlaikymas lietuviško-
sios valandėlės ir jos geras pra-
vedimas, be abejonės, yra ne-
lengva našta privargusiai motinai
ir tėvui. Bet lietuviybė negali bū-
ti išlaikyta be pastangų. Jai rei-
kia aukų, kurių vykdymas atneš
ir mūsų tautai didelių vaisius:
mes išauginsime tremtyje lietu-
viškai kalbančią, lietuviškai gal-
vojančią ir lietuviškai jaučiančią
kartą, kuri toliau tęs mūsų pa-
vergto tėvynės vadavimo darbą.

— Kalba yra didžiausia lietu-
viskumo žymė, tai turime sek-
ti, kad vaikai gražiai, taisyklingai
kalbėtų.

— Ne žemės derlumu, ne rū-
bų įvairumu, ne gamtos gražu-
mu, ne miestų ir pilių tvirtumu
gyvuoja tauta, bet savo kalbos
išlaikymu ir vartojimu.

Kan. M. Daukša

O, tėviškė! koks mielas kraštas,
Kurio taip netekau ūmai —
To neireikš nė vienas raštas,
Tą pasakys vieni jausmai.

P. Vaičiaitis

Newcastelio Lietuvių Meno Grupė

Mums lietuviams atsidūrus Australijoje ir čia išsiblaškius gyvenant tame dideliame krašte, buvo gyvas reikalingas burtis į bendruomenę. 1953 m. Newcastelyje ir jo apylinkėse gyvenantieji lietuviai susirinkę išsirinke pirmąją A.L.B. valdybą. Nuo to laiko ir prasidėjo Newcastelio kultūrinė veikla.

Aš ėmiausi organizuoti meno grupę. Tas darbas nebuvo lengvas, nes daugumoje vienas kito nepažinodami, nežinant kiek turime gerų talkininkų ir jų norą į kultūrinę veiklą jungtis, reikėjo pradžioje pasitenkinti su kelio-ais mergaitėmis, kurias man padėjo surasti Dana Bajalytė, tuo metu buvusi aukšt. mokyklos mokinė. Mano tikslas buvo per kultūrinę veiklą jaunimui įskiepyti meilę savo tautai, jos kultūrai, išmokyti jį šokti tautinius šokius, dainuoti liaudies dainas, deklamuoti, vaidinti ir t.t. Jaunimas susibūręs savųjų tarp nepamirš taip greit motinos kalbą ir visi turės progos laisvalaikį tinkamai praleisti.

Newcastelio valdybai rengiant pirmąjį tautos šventės minėjimą, mano grupė jau galėjo su programa į sceną išeiti. Pirmas pastatymas buvo montažas "Mes visiems". Į tą montažą įėjo: tautiniai šokiai, deklamacijos, liaudies dainos ir liaudies pasaka. Montažą atliko šios mergaitės: Dana Bajalytė, Sasė Savičiūtė, Dana Skuodaitė, Zina Bajalytė, Deckytė ir N. Levickaitė.

Publika tą jaunimo pasirodymą šiltai sutiko ir tas davė progos ir noro kitam, dar abejojančiam, jaunimui išsijungti į tą grupę.

Dešimtmečio bėgyje savo meno grupėje turėjau 10-14 nuolat dalyvaujančio jaunimo. Bet per tą ilgą laiką įstojančių ir išstojančių skaičius keitėsi dėl įvairių šeimyninių ir kitokių priežasčių.

Cia priminsiu pavardes tų asmenų, kurie ilgesni ar trumpesni laiką toje meno grupėje dalyvavo. Pradžioje: Z. Baršytė, D. Bajalytė, Z. Bajalytė, N. Baršytė, D. Baršytė, L. Baurytė, J. Jazbutytė, V. Jazbutis, N. Klemenytė, E. Kuras, N. Levickaitė, V. Liuga, V. Nekrošius, D. Skuodaitė, S. Savičiūtė, T. Šeškutė, B. Zakarauskaitė, A. Zakarauskaitė, J. Zakarauskaitė ir Henrikas Česlovas ir Julius Zakarauskai.

Vėliau įstojo dar: M. Bučytė, J. Cesnaitis, A. Daugėlaitė, Z. Gasparonytė, R. Jazbutytė, V. Lorenecas, Vyt. Petras, Jonas Leona- vičiai, D. Račytė, R. Simkus, A. Ulonas ir R. Vilkas.

Ponios: Gasparonienė, Levickienė ir Vilkienė, esant reikalui, irgi šokių grupėje dalyvavo.

Gyvas reikalingas buvo ir tautinių rūbų išsigijimas. Čia man teko išpašyti ir paruošti išsiuvinėjimui tautinius raštus ir mergaitėms, mokyti austi tautines juostas. Turėdama tautinius rūbus grupė jau galėjo netik savo minėjimuose, bet ir australų organizacijų pakviesti pašokti taut. šokių ir padainuoti.

Rodos, 1954 m. net du kartu grupėi teko per 200 radijo bangas paskleisti lietuvių liaudies dainas ir net deklamuoti.

Meno grupė nepasitenkino vien taut. šokiais, dainomis ir deklamacijomis, — ji ėmėsi ir sunkesnio darbo — scenos veikalo pastatymu. Neturėdami pasirinkimo, nutarėme 1954

m. šventės progą suvaidinti 3 veiksmų pasaką "Lapelis".

Šis pasisekęs scenos veikalelis patiko publikai ir jį pagedavo jį pakartoti prie pirmos progos ir duoti daugiau scenos vaizdėlių. Šiam vaidinimui patys dalyviai turėjo pašyti tam vakarui programą, siūdintys nurodytus rūbus ir t.t. Čia aš turėjau progos patirti jaunimo gabumus ir jį grupuoti ateities veiklai.

"Lapelį" vaidino: D. Skuodaitė, St. Savičiūtė, G. Rimgaudas, Vyt. Jazbutis, Vyt. Nekrošius, D. Bajalytė, Z. Bajalytė, N. Levickaitė, Z. Baršytė, J. Zakarauskaitė, T. Šeškutė, N. Klemenytė, D. Baršytė, L. Baurytė, N. Baršytė, o p. Petrėnas pasirūpino dekoracijomis.

1955 m. mano sveikatai pablogėjus, turėjau pasitraukti nuo darbo. Šokių grupei toliau vadovauti pasiėmė gabi tos grupės narė Zina Baršytė-Zakarauskienė. Ji, nors būdama dar jauna, bet darbą tikrai gerai atliko.

1956 m. dar prieš Kalėdas Newcastelio laikraštyje pasirodė Y.W.C.A. straipsnelis dėl jų ruošiamo įvairių tautybių Kalėdų eglutėlių festivalio ir jame prašyta atsiliepti lietuviams, kurie sutiktų

kiais ir p. Zuko vedamu chorą.

Nuo 1956 m. iki 1961 m. lietuvių Kalėdų eglutė kasmet buvo paruošiama ir 1957 m. jos foto nuotraukos net per T.V. buvo rodomos.

Australas Mr Lye iš Tamworth, kurs man šiaudus atsiuntė figūroms daryti, parašė, kad per įvykstančią žemės ūkio ir pramonės parodą tos Kalėdų eglutės figūros būtų jo skyriuje, specialiai skirtoje vietoje, išstatytos, kad laukiančioji publika matytų, kas iš šiaudų galima padaryti. Figūros buvo (ne visos) išstatytos ir p. V. Liuga dar angliškai paaiškinimą parašė apie Lietuvą ir jos meną.

Turiu pažymėti, kad iš Amerikos lietuvių leidžiamo žurnalo sužinojau, kad jų iš šiaudų padarytų figūrų ir išdirbinių papuoštoji lietuvių Kalėdų eglutė per panašų festivalį laimėjo pirmąją vietą, o čia Australijoje Adelaidės lietuviai buvo pirmieji, kurie papuošė tokią eglutę ir australų ji buvo pripažinta gražiausia.

1957 m. išrinkus inž. J. Dirginčių į valdybą ir jam pirmininkaujant, aš vėl pradėjau su mene grupę dirbti. Prisimenu,

Newcastelio šokėjų grupė su savo grupės vadove p. M. Rimgaudiene (viduryje). Iš kairės akordeonistas V. Nekrošius.

prisidėti prie to festivalio papuošiant lietuvių Kalėdų eglutę. A.L.B. Newcastelio pirmininkui atėjus pas mane, mes aptarėme tą reikalą. Jis prašė mane sueiti su Y.W.C.A. ir kontaktą ir pasikalbėti tuo reikalu. Man ten atsilankius paaiškėjo, kad jie norėtų tokią eglutę, kokią jie matė Adelaidės lietuvių papuoštą (meniniai šiaudų figūromis papuoštą). Pažadėjau, bet kartu perspėjau, kad ji nebus tokia, kokią jie matė Adelaidėje lietuvių menininkų papuoštą. Paprašius ir gavus šokių tokių informacijų iš Adelaidės vienos lietuvių, aš ėmiausi dirbti to darbo, nors ir niekada nebuvau mačiusi. Keletas mano grupės mergaičių man padėjo. Eglutė buvo papuošta, miesto salės viduryje pastatyta ir per festivalio atidarymą prie jos buvo fotografuoti ir jos foto su aprašymais net 2-juose laikraščiuose buvo įdėta. Tada buvo aišku, kad eglutė pasisekė. Be to programoje lietuviai dalyvavo su taut. šo-

kad dar tais pačiais metais mano grupė suspėjo daug kur pasirodyti su tautiniais šokiais ir inscenuotais vaizdeliais "Rambynas" ir "Grybai", o australų vėskupa priimant meninę grupę davė irgi turtingą programą.

Tie tai buvo vieninteliai metai, kuriais man buvo lengva dirbti, nes valdybai vadovavo žmogus, kuris suprato ir rėmė, o ne trūkdė meninės grupės veiklą.

1962 m. buvo suruoštas Maironio minėjimas. Tai buvo pirmas tokios rūšies minėjimas. Mums reikia dažniau tokius minėjimus praversti, paminint ir kitus mūsų tautos didvyrius, poetus ir rašytojus. Per tokius minėjimus jaunimas supažindinamas su Lietuvos istorija ir Lietuvai nusipelnusiems asmenims. Dr. M. Šeškus skaitė paskaitą apie Maironį, o meninė grupė deklamuojė ir dainavo Maironio eil. Man šiandien yra sunku prisiminti smulkias detales kada ir kokia progą meno grupė davė savo programą. Čia sutrauktai paminėjau meno grupės veikimą man vadovaujant per 1-į dešimtmetį (su mažomis pertraukomis). Kiekvienas, kad ir mažiausias lietuvių pasirodymas, mūsų jaunimas per meno grupę reprezentavo lietuvių kultūrą tiek australų, tiek ir kitataučių tarpe. Mano manymu Newcastelio jaunimas daug dirbo, daug nuveikė ir daug nusipelnė mūsų kultūrinėje veikloje. Tad ir per sekančią dešimtmetį norėčiau, kad mūsų jaunimas dar su didesne energija ir pasišventimu dirbtų toje srityje.

Jaunime! mes visi esame lietuviai. Jums primenu, kad lietuviai nuo amžių myli ir yra prisirišę prie savo liaudies pasakų, dainų ir tautinių šokių. Kur tik lietuviai susibūrę į grupę, jie turi skleisti mūsų tautinį meną, papročius, šokti

Newcastelio lietuvių choras su savo chorvedžiu S. Zuku

Newcastelio Ateitininkų Kuopa

Newcastelio lietuvių jaunimas sujudo steigti ateitininkų moksleivių kuopą 1960 metais — Ateitininkijos aukso jubiliejaus proga. Ji įsikūrė Sydnejaus Dvasios Vado kun. P. Butkaus iniciatyva, glaudžiai bendradarbiaujant Newcastelio lietuvių kapelionui kun. S. Gaideliui, S.J.

Ši kuopa yra pati jauniausioji Australijoje, pasirinkusi poeto Vytauto Mačernio vardą. Steigiamasis susirinkimas įvyko 1960 metais vasario 28 dieną Zakarauskų namuose, prie Newcastelio, dalyvaujant svečiams ateitininkams iš Sydnejaus — arkivyskupo Jurgio Matulaičio kuopos nariams su savo Dvasios Vadu.

Kuopos pirmuoju valdybos pirmininku tapo išrinktas Julius Zakarauskas. 1962 metais spalio mėn. jį pakeitė Vytautas Jazbutis, kuris dar pirmininkauja.

Tenka pripažinti, kad moksleivių ateitininkų kuopa Newcastelyje niekuomet nebuvo skaitlinga. Jai priklauso vos 15 narių. Kandidatų galėtų būti žymiai daugiau. Deja, nemažai lietuviško jaunimo šiame sunkios pramonės rajone jau spėjo pakirsti aršūs nutautėjimo kirminai. Taip dalį jaunimo daugiau nebedomina darbas lietuviškoje organizacijoje, nei pati lietuviybė.

Susibūrusio jaunimo darbas kuopos rėmuose ligšiol yra pasižymėjęs tik kukliais rezultatais. Savo nuolatinių pamaldų trūkumą ir dvasiško gana reti atsi-

paskaitomis ir diskusijomis. Kuopa retkarčiais siunčia savo atstovus į 100 mylių tolumoj Sydnejų, dalyvauti ark. Jurgio Matulaičio kuopos parengimuose. 1962 m. gruodžio mėnesyje ją atstovavo pats pirmininkas Ateitininkų suvažiavime Adelaidėje, Meno Die-nų proga. Newcasteliečiai taip pat ruošia priėmimus savo rajone bendroms iškylos atvykstantiems į Newcastelį sydneyje. Be to, Newcastelio moksleiviai yra aktyvūs Newcastelio choro dalyviai. Jie kartu su neprisijungusiu organizacijai jaunimu dažniausiai užpildo programas bendruomenės ir parapijos parengimuose. Jie dažnai pasirodo su tautiniais šokiais, vaidinimais ir panašiai.

Lėšų telkimas. Kuopai pasisekė praversti vėjų pirmąjį lietuvių bažnyčiai įkurti Australijoje. Gi pastaruoju metu ji talkininkauja aukų rinkime Newcastelio kolonijos dešimtmečio paminėjimui vietinėje lietuvių spaudoje. Viso surinkta £ 32.10.6

"Jaunimo Lapo" redagavimas.

Mačernio kuopos valdyba suprato reikala ir nuo pat kuopos įsikūrimo pasiėmė leisti bent mažą priedą Newcastelio lietuvių Apylinkės Biuletenyje, pavadinant jį "Jaunimo Lapu". Iki šiai dienai iš viso suredaguota 12 numerių su virš 50 rotatoriumi spausdintų puslapių apimtį. Tekstas įvairintas Gestefax iliustracijų

Newcastelio moksleivių ateitininkų Vyt. Mačernio kuopa su savo kapelionu kunigu St. Gaideliu S.J. viduryje (1961 m.)

ŽINIOS

— Į Austriją pabėgo vienas lenkų žurnalistas ir paprašė politinės prieglaudos.

— Iš Islandijos išvaryti du sovietų diplomatai už šnipinėjimą

— JAV suteikia Indijai 240 milijonų dolerių paskolas. Indija dabar savo pusę biudžeto skiria apsiginklavimo reikálams.

— Amerikiečiai nori pasiskolinti iš Prancūzijos 100 milijonų frankų. Paskolos JAV nori gauti iš Vokietijos, Šveicarijos ir Italijos. Tos paskolos apsaugos Amerikos dolerį nuo spekuliacijos.

Gavo laišką iš popiežiaus?

Chruščiovo žentas Adžubei, kuris buvo priimtas audiencijoje pas popiežių, Italijoje pareiškė, kad jam popiežius įdavė uždarą laišką Chruščiovui.

mis. Biuletenio tiražas siekia 250 egzempliorių. Kuopa neturėdama pakankamai lėšų kasoje "Jaunimo Lapui", tuo tarpu pasinaudoja Newcastelio lietuvių apylinkės lėšomis.

Ligšiol buvo suruoštas tik vienas parengimas, kuris davė ateitininkų kasai pelno. Dažnesnį tokių parengimų suruošimą labai trukdo pritaikintų patalpų trūkumas šiame miestelyje.

Sendraugiai ir dirbantieji moksleiviai nuo praeitų metų išpareigojimo mokėti simbolinį nario mokestį — 5 šilingus nuo asmens per metus.

Nors ir gana vargingai atrodo Newcastelio moksleivių kuopos veikla, palyginant ją su didesnių centrų kuopų užsimojimais, vis dėl to newcasteliečiai per savo kuopą pradeda vis labiau įvertinti ateitininkų ideologiją, bandė dažniau burtis sueigoms, ryžtasi iš naujo kovoti, kad šios vietovės sunkioji pramonė ir pilkas tremties gyvenimas nepavertų visiškai jaunimo dvasios ir nenuslopintų jaunosios sielos aukštesnių idealų.

Šiais metais atsikėlus iš Sydnejaus ir iš kitur kaikiuriems buvusiems newcasteliečiams, kuopos narių skaičius pakilo iki 20-ties. Tai newcasteliečių džiugina, teikia jiems naujų vilčių suaktyvinti organizacijos veiklą ir šį tą daugiau nuveikti.

Newcastelietis, sendr.

Newcastelio lietuvių choras suorganizuotas 1955 m. Jam priklauso 20 dainininkų. Pirmas pasirodymas įvyko tais pačiais metais literatūros ir muzikos vakare. Be to choras dalyvavo ir australų ruoštuose meno vakaruose. 1957 m. po ilgokų atostogų choras vėl pradėjo darbą su 31 dainininku. Sustiprėjęs choras dalyvavo nepriklausomybės šventės, tautos šventės minėjimuose ir vysk. J. Toohey priėmimo. Dvė lietuviškų dainų koncertą australų publikai miesto salėje. Po- rą kartų dalyvavo australų su- ruoštuose meno vakaruose. 1958 m. choras dalyvavo birželio įvykių minėjime. 1960 m. pasirodė dainų šventėje Sydnejuje su gražia programa, o praėjusiais metais dalyvavo Australijos lietuvių meno ir dainų šventėje Adelaidėje.

Iš Lietuvos

Kovo 5 d. Kaune mirė buvęs ilgametis Karmelitų bažnyčios klebonas kun. Vincas Mieleška, sulaukęs 70 metų amžiaus. Jis vasario pabaigoje buvo nuvykęs autobusu į Lapes, bet atgal, nėsant susisiekti, grįžo pėsčias namo. Einant per gilius pusnyčius, pavargęs ir susilęs. Nuo to prasidėjo liga. Prieš mirtį dvi dienas ligoninėje išbuvo be sąmonės. Bolševikų okupacijos metu buvo ištremtas į Sibirą iš kurio grįžo tik 1956 metais.

Sutvirtinimo sakramentas tik bazilikoje.

Zinomis iš Lietuvos kan. J. Stankevičius, Kauno ir Vilkauskio vyskupijų valdytojas, ateinančią vasarą sutvirtinimo sakramentą suteiks šešis kartus Kauno bazilikoje, išitu, kad bolševikai suvaržė vyskupijos valdytojo kelionę dėl Sutvirtinimo sakramento teikimo ir tikintieji iš Kauno ir Vilkauskio vyskupijų turės važiuoti į Kauno baziliką gauti Sutvirtinimo sakramentą.

Saltis Lietuvoje truputį atleido tik dabar

Ziema Lietuvoje šiemet buvo labai šalta ir labai daug sniego. Du mėnesius buvo 33 laipsniai žemiau nulio. Nuo šalčio sniegas buvo labai palaidas ir todėl pakilus vėjui prasidėdavo tokios pūgos, kad negalima buvo akių atmerkti. Šaltis sumažėjo apie kovo vidurį.

Simpatijos Klaipėdoje

Maskvos radio paskelbė, kad Klaipėdos uoste darbininkai atsisakė pakrauti anglis ir laivą, kuris turėjo plaukti į Prancūziją. Tai esą simpatijų pareiškimas Prancūzijos angliakasių streikui. Zinant sovietinę tvarką, aiškinti nenakenka, kieno įsakymu tos simpatijos pareiškėtos.

rezoliucijos

JAV kongresmanas J. Rhodes ir kongresmanas R. Taft įnešė naujas rezoliucijas į kongresą Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės reikalui. Viso dabar JAV kongrese jau yra 17 rezoliucijų.

— Pekinas pakvietė Chruščiovą atvykti į Pekiną išsiaiškinti ideologinius skirtumus. Sekančią dieną kinų spaudoje pasirodė žinios, kad Chruščiova reikia nuverstį nuo sosto. Chruščiovas pareiškė, kad i Pekiną nevyks. Kovo 8 d. Chruščiovas pasmerkė savo kalbą Ehrenburga, kuris siūlė taikingą koegzistenciją ir dar kartą pesmerkė Beriją, kaip visko kaltininką ir pateisino Staliną dėl socialinio realizmo menų

NAUJI PASIKEITIMAI SIUNTINIŲ Į LIETUVĄ REIKALU

Dabar jau galime siųsti į Rusiją ir Pabaltijo valstybes ne tik rūbus, avalynę, medžiagas ir visus kitokius smulkesnius dalykus, bet taip pat galime pasiųsti:

Auto mašinas, motociklus, dviračius, skalbimo mašinas, šaldytuvus ir t.t.

BE TO PRASOME NEPAMIRŠTI:

1. Duodame lengviausias išsismokėjimo sąlygas.
2. Pasiunčiam Jūsų pačių paruoštus siuntinius.
3. Mūsų sąskaitos suteiks Jums teisę gauti mokesčio nuo Jūsų uždarbio sumažinimą (Income Tax)

Dėl visų informacijų ir kainoraščių prašome rašyti:

Baltic Stores Ltd.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY Rd., LONDON, E. 2. ENGLAND

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbourne

Marijos Festivalis vyksta kovo 31 d. — sekmadienį Karmelitų vienuolynė Donville, šioje šventėje yra kviečiamos dalyvauti tautinės grupės su savo tautinėm ir religinėm vėliavom bei tautiniais rūbais. Šventės tvarka šitokia: 12 val. šv. Mišios, po kurių bus palaiminimas ligonių šv. Sakramentu, kurį atliks arkivysk. Tweedy, 1.30 val. iš Middle Park karmelitų bažnyčios išsilydima Marijos statula į Donville, kur atkys 2.30 val. Didžioji procesija įvyks 3.55 val. pp. Mums patogų dalyvauti didžiojoje procesijoje. Tuoj po lietuviškų pamaldų vykstame mašinomis į Donville. Ten būti apie 3 val. Vienuolynio kieme rinktis prie baltos vėliavos, iš kur bus tautinėm grupėm nurodytos vietos. Moterys, kurios turi, prašomos dalyvauti tautiniais rūbais. Vaziuoti nuo lietuvių bažnyčios per Kew link Ringwood (Whithorse Rd.) iki Mitcham. Čia pasukti kairėn Mitcham Rd. ir už pusmylės į dešinę Park Rd., kur ir privažiuosite vienuolyną.

SYDNEY

Kovo 24 d. pamaldos Wollongong lietuviams W. Katedroje 5 val. po pietų atlaikys svečias kun. St. Gaidelis, S.J.
Kovo 31 d. St. Marys lietuviams išpuolančių pamaldų nebus. Visi kviečiami į Sydney.
Kun. P. Butkus

"Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkti, ir aš jus atgaivinsiu." (Mat. 11,28)

Gavėnia yra skirta gilesniam žvilgsniui į mūsų gyvenimo kelią, o ypač į mūsų sielą, kurios "gelmėse, kaip sako R. Tagore, skamba šauksmas: man reikia Tavo, tik Tavo". (Gintanijai) arba 41 psalmės žodžiais: "Kaip stipria trokštą vandens upelių, taip mano siela geidžia Tavo, Dieve".

Rekolekcijos Sydney lietuviams

Atgailos laikas — gavėnia yra skirta ir susikaupimui, maldai, o ypač gerai išpažinti. Tam geriausia proga yra rekolekcijos Sydney lietuviams, kurias šiais (1963) metais praves vienuolis Marijonas kun. A. Kazlauskas, M.I.C., prieš metus laiko atvykęs iš Anglijos į Adelaidę.

REKOLEKCIJŲ TVARKA

Kovo 29 d. — penktadienį Camperdown nuo 6,30 val. vakaro išpažintys, 7,30 val. australų Kryžiaus keliai, o po juo tuojau apie 7,50 val. pirmoji Konferencija. 8,20 val. šv. Mišios ir Komunija (nevalgusiems nuo 5,30 val.) Po Mišių vėl Konferencija ir išpažintys.

Kovo 30 d. — šeštadienį Wollongong lietuviams nuo 9,30 val. ryto W. Katedroje išpažintys, 10 val. šv. Mišios, bendra Komunija ir Konferencijos.

Kovo 30 d. — šeštadienį vakare Camperdown nuo 6 valandos išpažintys, 7,30 val. Konferencija, 8 val. šv. Mišios ir Komunija (kaip ir penktadienį). Vėl Konferencija ir išpažintys.

Kovo 31 d. — Verbu sekmadienį — užbaigiamoji rekolekcijų diena St. Benedict's bažnyčioje, Broadway, (netoli Central stoties). Išpažintys nuo 8,30 val. ryto iki pamaldų. Iškilmingos pamaldos 12,45 val. kuriose giedos "Dainos" choras ved. muz. K. Kavaliausko. Per pamaldas pamokslas ir visų bendra Komunija. Po Mišių 15 min. pertrauka. Tada užbaigiamoji Konferencija ir Palaiminimas su šv. Sakramentu.

Per visas dienas išpažinti klausys rekolekcijų vadovas kun. A. Kazlauskas, M.I.C. ir vietos kapelionas kun. P. Butkus. Tik penktadienio vakare (29 d.) Camperdown nuo 6,30 val. klausys kun. St. Mika (svetimonis kalbomis).

"Bėgu glaustis prie Viešpaties" (10 ps.) — meldėsi Dovydas savo kovose. Glausimės prie Viešpaties savo tremties dienose ypač rekolekcijų metu atydžiai išklausydami visų Konferencijų ir atlikdami Vėlykinę išpažintį nes "Dangus džiaugiasi dėl vieno atgailą darančio nusidėjėlio. (Lk. 15,7)

Kun. P. Butkus
Sydney Lietuvių Kapelionas

Sydnejs

Šv. Kazimiero Kolegijai Tautos šventės pamaldose Sydnejuje (vasario 17 d.) šv. Kazimiero kolegijai Romoje surinkta aukų 23 svarai. Bankstowne "Dainavos" salėje (kovo 3 d.) aukų lapu surinkta 9,7 - svarai. Viso surinkta 32 svarai ir 7 šilinių. Šie pinigai jau pasiūti kolegijos Rektorui prel. L. Tulabai. Nuširdi padėka visiems aukotojams, kad ir už šia daugiau simbolinę paramą šv. Kazimiero kolegijai, kurioje yra ir mūsų du studentai: jau baigia mokslus kun. P. Martuzas ir klierikas H. Antanaitis.

Buvo jau rušiamas ir trečias kandidatas Alfonsas Savickas, baigęs šiais metais Ryde Holy Cross gimnaziją, bet neatlaikęs australų kunigų ir net dvasinės vyriausybės spaudimo — įstojo į vietos seminariją Springwood, tikėdamasis, kad aukštesnės studijos galėsias išvykti į Romą.
Kun. P. Butkus

Printed by Polpress Pty Ltd
23 Clifton St., Richmond, Vic.
Published by Mr. A. Bakaitis, as President of Lithuanian Catholic Federal Committee, 20 Haig St. Mornington, Vic.

Melbournas

A.A. Leokadijos Vachbergienės mirties metinių šv. Mišios bus kovo 30 d. (šeštadienį) 10 val. ryto šv. Jono bažnyčioje, E. Melbourne. Po šv. Mišių bus vykstama į Kew kapines pašventinti kapo paminkla. Kviečiami visi artimieji ir pažįstami dalyvauti šv. Mišiose ir paminklo pašventinime.

Perthas

Blynų balius Pertho apylinkės valdyba vasario 23 d. Joachim salėje, Victoria Parke suruošė blynų balių. Baliuje dalyvavo apie 100 asmenų. Baliuje šeimininkavo p. Petrukenienė ir p. Liutikienė. Balius praejo gražioje ir linksmoje nuotakoje. Šeimininkės gražiai mokojo papuošti vaišių stalus. Pertho lietuviai dėkingi už gražiai suruoštą blynų vakarą. (n.)

Geelongas

Paminėtas jaunimo globėjas Kovo 10 d. sekmadienį, šv. Jono bažnyčioje lietuviškų pamaldų metu paminėtas Lietuvos jaunimo globėjas šv. Kazimieras. Tą dieną šv. Mišios buvo aukojamos už mūsų jaunimą. Ir pamokslu metu kun. dr. P. Bačinskas plačiau priminė mūsų jaunimui šv. Kazimierą, kuris gyvendamas prabangos apsupime karališkaime dvare tapo šventuoju. Trečia rinkliava praversta paremti šv. Kazimiero kolegijai Romoje.
V. S.

Sydnejs

Šv. Kazimiero minėjimas

Sv. Kazimiero iškilmingas minėjimas Sydnejuje lietuviams įvyko kovo mėn. 10 d. Camperdowne. Jį suruošė A.L. Kat. Kultūros draugijos valdyba, pirmininkaujant p. inž. J. Dirginčiui. Minėjimas pradėtas šv. Juozapo bažnyčioje pamaldomis, kuriose ateitininkai dalyvavo organizuotai su savo vėliava. Laikė mišių giedoją "Dainos" choras diriguojamas muz. K. Kavaliausko. Mišias atliko ir šventei pritaikintą turtingą pamokslą pasakė kun. P. Butkus.

Tuoj po pamaldų ten pat parapijos salėje įvyko antroji minėjimo dalis — paskaita ir meninis parengimas. Inž. J. Dirginčius minėjimą salėje pradėjo žodžiu ir paskaitą skaitė pakvietė dr. A. Mauragį. Paskaitos tema "Šv. Kazimiero garbinimas Lietuvoje". Prelegentas savo turiningoje ir įdomioje paskaitoje pagrįsė jo priežastis, kodėl Lietuva, apsupta stačiatikių, protestantų ir kitų konfesijų įgijo šventosios Lietuvos, Marijos žemės vardą. Juo labiau, kad apkrėsti jį Lietuva katalikų pėstis sąlygos dar ilgai buvo nepalankios. Karališkojo Kazimiero šventumas tapo ta didele dvasios jėga, kuri šimtmečiais stiprino katalikybę Lietuvoje ir ilgainiui atsirado jo kultas, kaip tik protestantizmo ir katalikybės kovos metu. Karališkojo Kazimiero šventumas išsidėjo ir prie katalikybės persvaros Lietuvoje. Lietuviai be reikšmės meilę savo šventajam, pristatė jo vardu daug gražių bažnyčių, jo statulų ir statulėlių pakelėse, prie savo sodybų. Lietuvių tauta mylėdama savo globėją šv. Kazimierą, kuria jam maldas, kuria religines vertybes tuo būdu šventumui apgaudama ir visą Lietuvos žemę.

Meninę dalį atliko išimtinai Sydnejaus jaunieji ateitininkai. Po paskaitos, jie kolektyviai padėkavo J. A. Jurgio gražiojo kūrinio "Karališkojo Kazimiero jaunystė" ištrauką, pirmą padėję po plaukštę gėlių prie šv. Kazimiero paveikslų. Deklamavo: V. Pužaitė, A. Intaitė, R. Slavenaitė, K. Laukaitis ir A. Pužas. Jie savo vaidmenį atliko labai gerai. Po deklamacijos jau visi jaun. ateitininkai, kun. P. Butkus vadovaujami, pagiedoję dvi giesmes: Marija, Dangaus Karalienė ir Mano siela, varda miela imk Marijos garbinti. Kaip kun. P. Butkus paaiškino, pirmoji yra p. Milašienės atvežta iš Lietuvos, o antrąja labai mylėjęs pats šv. Kazimieras. Gražių giesmių sukelta klausytojų rimta nuotaika greit pakeitė dainiai suskambėjus linksmoms dainelėms: Kaip gi gražus, gražus, Keliuam mes su daina. Publikai triukšmingai reikalaujan daugiau, mažieji choristai padainavo dar visą eilę iš savo repertuaro mielų dainelių, už ką gavo nuosirdžią padėką. P. Alekna koncertą užfiksavo savo tape-rekorderiu ir čia pat, programai pasibaigus, jį pakartojo. Ne tik publika dar kartą gėrėdamasi išsklaidė, bet ir patys mažieji choristai patys savęs klausydami stebėjosi, kaip jie iš tikrųjų gražiai dainavo.

Sydnejskiai dėkingi A.L. Kat. Kultūros D-jos valdybai už tokia miela, gražiai suorganizuotą šv. Kazimiero šventę.

M.M.M-tė

Julijū Kušleiką, jo mylimam broliui Lietuvoje staug mirus, užjaučiame ir kartu liūdime.

Intai ir Vasariai

CANBERRA

O skambink per amžius vaikams Lietuvos

Tai neįsila garsai iš Canberros ir Queenbeyano lietuvių ausų, kuriuos paliko Sydney Dainos choras aplankydamas šią koloniją vasario mėn 23 d. Tai bene vienas iš didžiausių Dainos choro žygių, žinoma, neskaitant dainų šventės Adelaidėje. Nuopelnai priklauso p. Alytai, Canberros apylinkės pirmininkui, kurio iniciatyva ir buvo suorganizuotas šis Dainos choro koncertas Canberroje. Atidarydamas koncertą p. Andriuska kalbėjo: "Senovės lietuviai pradėdavo savo darbus su daina. Mes čia, Canberroje, šiais metais esame užsiėmę dideliems darbams, tad kad pradėjus tuos darbus, didžius ir sėkmingai juos baigus — pradėdame juos su daina."

Puosnioje Catholic Centre salėje Manukoje ant scenos pasirodė Dainos choras su dirigentu muz. K. Kavaliausku, kuris tik ašventės 60-tąjį gimtadienį.

Koncertas pradėtas su God Save the Queen. Toliau sekė — Tylus buvo vakarėlis, J. Svėdo; Už rūtį žirgelių — K. M. Čiurlionio, Iš jūrių marių — K. V. Banaičio, Šią naktelę — St. Simkaus, Linelė rauna — J. Svėdo, Pasėjau žalią rūtį — J. Neimonto, Stiklūnėlis — J. Karoso ir, nesiliaujan ploičiams, Šaltas gražus rudėnėlis — J. Gruodžio. Pirmajai daliai pranešinėjo p-lė E. Kymantaitė. Po trumpos pertraukėlės sekė antroji dalis pranešinėjant p-lėi V. Čiurvytei. Antroje dalyje choras išpildė sekancias dainas: Nudavė dukrelę — J. Starkos, Motu, motu — M. Petrausko, Jaunimo giesmė — J. Naujailio, Laisvės varpas — A. Vanagačio, Kur giria žaliuoja — J. Gudavičiaus, Užmigo žemė — C. Sasnausko, Laisvės daina — J. Žilevičiaus. Publikai nesiliaujan ploti sudainavo Pasveikini mo choras iš operos "Pilenai" — V. Klovos, kuria prisėjo dar syki pakartoti. Koncertas baigtas Tautos himnu. Po koncerto įteiktos gėlės ir kuklios dovanėlės Canberros ir Queenbeyano lietuvių kolonijų vardu. Toliau choristai vietos salėje pakvietė arbatėlei. Čia norėčiau priminti organizatoriems kaip kurtas klaidas. Klaidų visi padarome ir iš jų reikia mokytis. Pavyzdžiui aš pasigedau daugelio veidų, ypatinai iš jaunesnės kartos. Kodėl? Tik dėl to, kad buvo vien dainų koncertas. Jeigu po koncertinės dalies būtų įvykę šokiai, tai aš tikras, kad senas ar jaunas nebūtų sėdėję namuose prie kažkokių "durnadėžių" arba T.V., kaip mes ją vadiname.

Nebūdama muzikas negalėčiau rašyti kritikuojančioje formoje ar pan., bet viena žinau, kad riedėjo nesulaikoma džiaugsmo ir pasitenkinimo asara per mano ir daugelio veidus. Taip mieli dainininkai, jūs gal neįsivaizduojate, kiek dvasinės stiprybės jus insešė ir šios kolonijos lietuvių širdis. Jūs tarsi misijonieriai atvykote po daugelio metų į šią koloniją ir suklebėte atgimimo audrą lietuvių širdyse. Daugelis iš mūsų norėjo jums asmeniškai pasisakyti, ką jie pergyveno šio koncerto metu. Deja, sąlygos taip jau buvo susidėjęsios, kad jūs, kaip tie misijonieriai, pabudintė mūsų tautinę sąžinę ir išskridote kitai misijai. Palengva skirstimės namo atbūsdami širdimis.

Ant rytojaus, vasario 24 d. sekmadienį, šv. Mišias Canberros lietuviams atliko iš Sydnejaus atvykęs kun. Butkus. Mišių metu lotyniškas mišias giedoją svečiai Sydnejskiai. Retai kada buvau girdėjęs taip gražiai giedant. Vairai mete dviračius viduryje aikštės, subėgo į bažnyčią, ir visi ki tik klausėsi pulkiai sklandančio balso. Per pamokslą kun. Butkus priminė, kad lietuvis yra brangus broliui lietuviui kiekvienas, nežiūrint ar jis yra mokytas, turtingas ar vargšas. "Čia jūs gyvenate ambasadoje mieste," sakė kun. Butkus, — per jus žiūrės Australijos vyriausybė į mūsų Lietuvą.

Po pamaldų įvyko Canberros lietuvių namų kartinio akms šventinimas. Šventinimo apeigas atliko kun. P. Butkus, Sydnejaus Dainos chorui tyliai giedant Marija, Marja. Po šventinio kalbėjo Krašto Valdybos vice-pirmininkas Maksytis ir Canberros apylinkės pirm. Adelaidė. Džiaugėsi canberiskiai, džiaugėsi queenbeyaniskiai besizvalgydami ir iškilusias sienas, kad taip mes šandien savo namus turėtume, tai nereikėtų ieškoti mums didelio sodo, kur galėtume priimti sydnėjskius svečius, visus kartu ir pasilinksinti pagal mūsų įpras-

Adelaidė

Netikėta Jono Kalvaicio mirtis

Bloga žinia ar nelaimė dažniausia mus paliečia, kada jos mažiausia tikimasi. Taip ir ši karta. Atėjo laiškas iš Bostono, JAV, kuriame p. P. Kalvaitienė praneša savo sūnui ir jo šeimai apie žinomo teisininko, buv. prokuroro padėję Jono Kalvaicio mirtį. Kovo 1 d. vėlai vakare antrame aukšte dėl padegimo kilo gaisras. Pirmo ir antro aukšto gyventojams pavyko išsibėgti ir išbėgti į sniegu ir leda iš apklotą gatvę. Vėloniui, buvusiam trečiame aukšte, ugnis ir dūmai užkirtė išsibėgtimui kelią ir tik ugniagesiams pavyko jį smarkiai apdegti ir be samonės iš liepsnų ištraukti. Jį rado suklupusį prie laiptų. Skubiai buvo nugabentas į ligoninę, bet gydytojam nepavyko velionio išgelbėti. Šv. Kazimiero diena, kovo 4-tą, vakare jis mirė. Bostono policija suėmė dėl padegimo buvusį psichiatrinės ligoninės pacientą.

Velionį daugelis iš Australijos gyvenančių lietuvių gerai pažinojo. Tai buvo ramus, malonus ir draugiškas asmuo. Būdams geros širdies padėjo kitiems, suradamas darbo ir pan. Kurį laiką buvo Adelaidės teisininkų draugijos pirmininku ir apylinkės valdybos pirmininku. Mylėdamas lietuviškas pamaldas, dar šv. Juozapo bažnyčioje skirdavo nemažai laiko vargonavimui. Dar taip rodos neseniai kolegų teisininkų jam buvo suruoštas 50 metų amžiaus pagerbimas. Atrodė taip neseniai su juo atsisveikinta Adelaidės geležinkelio stotyje išvykstant jam į Ameriką. Dabar 60 metų amžiaus Visagalis pašaukė iš mūsų tarpo, taip netikėtai, nelauktai, tragiškai.

Amerikoje liko jo žmona P. Kalvaitienė su sūnumi Ramūnu, o Adelaidėje jo sūnus Gintaras Kalvaitis su savo šeima. Ši nelaimė, tragiška mirtis, sukėlė skausmą ir liūdės. Sekančią dieną po tragiškos žinios gavimo šv. Kazimiero koplyčioje buvo atlaikyti šv. Mišios už velionio vėlę jo sūnais ir marčios užsakytos. Netrukus vėl įvyks šv. Mišios, apie kurias adelaidiškiams bus pranešta iš anksto. (j.)

SPORTAS

ADELAIDEJE

Tinklinis

Vytis — Volga 15-2,15-9

Vyties moterų tinklinio komanda pamazū daro pažangą, nes trenerio B. Nemeikos pravedamos treniruotės parodė, kad darbas yra ne veltui ir paskutiniame susitikime lengvai įveikė savo varžoves. Už komandą žaidė: N. Vitkūnienė, I. Pečiulytė, M. Šiukšterytė, O. Mikalainytė, L. Andriusytė ir O. Kelertaitė.

Vytis I — Norwood, 64-25

Vyties krepšininės susitikė silpnėsnes priešininkes, pasiekė aukšto rezultato. Taškus pelnė: R. Andriusytė 22, V. Pečiulytė 14, D. Radzevičiūtė 12, M. Kelertaitė 10, M. Šiukšterytė 6, Baškutė 0.

Vytis II — Panthers 29-20.

Vyties jaunės laimi prieš stipriausias varžoves ir užtikrina patikimą ir ketveriukę, o gal net ir aukštesnę trijų, nes dar liko šio sezono trys žaidynės. Taškus pelnė: E. Pociūtė 16, N. Vyšniauskaitė 7, Sulcaitė 2, Krivickaitė 2, Matiuikaitė 2, Lapienytė 0.

Vytis — West Torrens 48-56.

Pusfinalinės žaidynės vytyčiai pirmam kėliny turėjo daug progų pelnyti lengvų taškų, bet kėlinys baigėsi po 23 taškus laimėjus. Antro kėlinio pradžioje priešas ilgais metimais greitai pagerino savo santykių, o mūsų kėlinio turėjo pelnyti taškus sunkiais metimais prieš zonos gynybą. Rezultatas buvo sušvelnintas, bet netekimas Jono Gumbio (su penkiom baudom) paskutinėse minutėse, padėti pasunkino ir teko pasitenkinti ketvirta vieta vasaros turnyre. Taškus pelnė: D. Atkinson 17, I. Gumbys 16, S. Visockis 6, R. Daugalis 5, R. Petkūnas 4.

Edas

tus lietuviškus papročius. Taip ir baigėsi didžiausia Canberros lietuvių kolonijoje šventė. Nors jau kuris laikas nuo šios praėjusios šventės, tačiau žodžiai gliai istrigė į širdį vis kartojasi. Neužmigdyt namtis žvaigždės, Nenuramins širdis troškimų; Dvasia ko ieško, kas atspės, Kai skęsta ji tarp atsiminimų... Anf. Kramilius

KUN. DR. P. BAČINSKO PRIEŠVELYKINIO KOLONIJŲ

lankymo bendras pranešimas

"Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkti, ir aš jus atgaivinsiu." Mt. 11,28.

Man malonu pranešti, kad šiais metais mano aptarnaujamų kolonijų lankymas, vėlykinės išpažinties klausymas ir rekolekcijų pravedimas vyks šia tvarka:

WODONGA, ALBURY LIETUVIAMS

Kovo mėn. 17 d. sekmadienį, St. Augustine bažn. Wodonga, 7 val. vak. išpažintys.
8 val. šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija.
Kovo 18, 19 d.d. lankymas — kalėdojimas Albury, Wodonga lietuvių.

BEECHWORTH LIETUVIAMS.

Kovo mėn. 19 d. antradienį, parapijos bažn. Beechworth, 7 val. vak. išpažintys.
7 val. 30 min. šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija.
Kovo mėn. 19, 20 d.d. lankymas — kalėdojimas Beechworth lietuvių.

CANBERROS, QUEANBEYAN LIETUVIAMS.

Kovo mėn. 22 d., penktadienį ir
Kovo mėn. 23 d., šeštadienį St. Mary's bažn. Donaldson St., Bradon, A.C.T.
7 val. vak. išpažintys,
8 val. vak. šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, konferencija.
Kovo mėn. 24 d., sekmadienį,
10 val. rytą išpažintys,
11 val. rytą šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija.

Rekolekcijas praves tėvas A. Kazlauskas, MIC. Rekolekcijų vedėjas apsisito 99 Limestone Ave, Bradon, A.C.T. klebonijoje, pas Mons. Fevier. Telefonas: Canberra 4-3138.

TASMANIJOS LIETUVIAMS — LAUNCESTON.

Kovo mėn. 22 d., penktadienį, All Apostles bažn.
7 val. vak. išpažintys.
7 val. 30 min. vak. šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija.
21, 23 d.d. kovo mėn. lankymas — kalėdojimas Launceston lietuvių.

HOBART LIETUVIAMS.

Kovo mėn. 23 d., šeštadienį, St. Theresas bažn., Moonah, Tas.
3 val.p.p. išpažintys.
4 val. p.p. šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, konferencija.
Kovo mėn. 24 d., sekmadienį,
8 val. 30 min. rytą (australių pamaldų metu) išpažintys.
9 val. 30 min. rytą šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija.

Po pamaldų bendri pusryčiai parapijos salėje, filmas ir koncertas iš juostelių.
Kovo mėn. 23 - 29 d.d. lankymas — kalėdojimas Hobarto lietuvių.

LATROBE VALEY LIETUVIAMS

Kovo mėn. 31 d., sekmadienį, St. Kierns bažn., Moe, Vic.
7 val. vak. išpažintys (australių pamaldų metu).
8 val. vak. šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija.
Po pamaldų parapijos salėje filmas, koncertas iš juostelės.
Kovo mėn. 31 d. — balandžio mėn. 2 d.lankymas — kalėdojimas Latrobe Valley lietuvių.

GEELONGO LIETUVIAMS

Balandžio mėn. 7 d., sekmadienį, St. John's bažn., North Geelong, Vic.
7 val. vak. išpažintys: klausio kun. Vaseris ir tėvas Kazlauskas, MIC.
8 val. vak. šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija.
Rekolekcijas veda tėvas A. Kazlauskas, MIC.

SALE LIETUVIAMS

Balandžio mėn. 10 d., didįjį trečiadienį, St. Mary's katedroje, Sale, Vic.
7 val. vak. išpažintys,
7 val. 30 min. šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija.
Balandžio mėn. 9 - 11 d.d. lankymas — kalėdojimas Sale lietuvių.

MORNINGTON LIETUVIAMS.

Balandžio mėn. 12 d. didįjį penktadienį, parapijos bažn.
10 val. išpažintys, konferencija, kryžiaus keliai, baigiamoji konferencija.
Išgirskime Kristaus kvietimą ir visi ateikime pas jį, kurs neša savo malones, susitaikinimą ir ramybę per savo kunigus.

Jūsų kun. dr. P. Bačinskas

Geelong, St. Peter's & Paul's Presbytery, Malone St. Tel: 9-8853

Melbournas

Pranešame, kad š.m. kovo mėn. 3 d. Melbourne apylinkės lietuvių visuotiname susirinkime buvo išrinkta nauji apylinkės valdybos nariai, kurie pasiskirstė pareigomis sekanciai:

p. Juozas Pelėnaušas — pirmininkas, p-lė Audronė Paragytė — švietimo ir kultūros reikalams atstovė, p. Viktoras Adamavičius — vicepirmininkas, p. Viltis Kružienė — sekretorė, p. V. Pumputis — iždininkas, p. B. Ziedas — liko kandidatu, p. J. Sniras — į valdybą įeiti atsisakė ir jo vieton buvo koptuota pirmoji kandidatė V. Kruženė.

Revizijos komisija ir garbės teismas paliko tie patys.

A.L.B. Melb. Apyl. Valdyba

A MATULAY

Aukštos klasės vyriškų rūbų siuvėjas — specialistas. Vartojama geriausia medžiaga
64 Spensley st. Clifton Hill, Vic.
Telefonas JW 3678

TAISAU AUTO MASINAS

Ištaisau sulenkimus, perdažau, taisyau motorus arba pakeičiu naujais

Tautiečiams nuolaida, skambinti telef: JL 3000 kiekvieno laiku, taip pat šeštadieniais ir sekmadieniais.

Bruno Erbrederis

18 MAY ST., MACLEOD, Vic.